

Sid 2 **LEDAREN:** Kyrkan kommer aldrig att bli duktig på att springa i ekorrhjulet. Men när människan tröttnar ska kyrkan finnas där med ett nytt hopp och ett nytt liv.

TORSDAG 11 OKTOBER. NR 41/2012

Humorist
av Guds
nåde
Sidan 12

Godhet
retar
gallfeber
Sidan 8

Leva med
olycklig
barndom
Sidan 7

Tror på
regnbågen
Sidan 6

Herdar sitter lösare än förr

Riksdagen tar äntligen i kyrkans nya tjänstemannalag. Kyrkoherdarnas grundmurade skydd luckras upp. Sidan 4

1968 skrevs
allt för hand
Sidan 7

Gömd klosterdal
bland Libanons cedrar
Sidan 10

Hösten
tar över
själen
Sidan 19

Många
sätt att
tala om tro
Sidan 15

PROFILEN SARA HÖGBERG

Hon har huvudet i himlen

Sidan 2

LEDARE TOMAS VON MARTENS

Kyrkans unika budskap

KP På kyrkans diakonidagar har man offentliggjort ett program för hur våra kyrkor skall göras mera tillgängliga för handikappade. Programmet föreslår många förbättringar i den fysiska miljön, i kommunikationen och i attityder. Tillgänglighetsprogrammet har utarbetats i samarbete med handikapporganisationer och andra stödorganisationer.

Det handlar om ett viktigt arbete som samtidigt är mycket konkret: tydliga skyltar och markeringar för var man kan sig fram, hinderfria kyrkor och församlingslokaler, tillräcklig belysning, textning av tal, användning av punktskrift, teckenspråk och klarspråk. För många människor är detta förutsättningar för att alls kunna delta i kyrkans verksamheter.

MEN HUR ÄR det med kyrkans tillgänglighet på det mera immateriella planet? Kyrkan har ett budskap, men vilket är det budskapet och är det tillräckligt tillgängligt? För vem är budskapet ämnat i sista hand och hur tillgängligt kan det göras egentligen?

Idagarna har den amerikanska lutherska biskopen **Robert Alan Rimbo** besökt Finland. Biskop Rimbo har synpunkter på vad som är centralt då man vill göra kyrkans budskap mera tillgängligt. Enligt hans erfarenhet har kravet på kyrklig förnyelse ofta lett till ytliga förändringar som inte i längden påverkar exempelvis antalet kyrkobesökare.

Biskopens budskap är att kyrkan inte skall stirra sig blind på frågor om kyrklig tillväxt, spiritualitet eller kyrkliga verksamheter, även om dessa också har en roll i sammanhanget. I den stora mängden av olika kristna röster anser att Rimbo att de lutherska kyrkorna har ett budskap som är unikt. Det är att hålla fast vid *nåden* som en av de allra viktigaste aspekterna i kristen tro.

MAN SKULLE TYCKA att om kyrkans verksamheter verkligen var genomsyrade av nåd och barmhärtighet så skulle folket flockas kring kyrkan och dras till den på samma sätt som många drogs till Jesus och hans lärjungar när det begav sig för tvåusen år sedan.

Men inte heller då var det alla som gillade vår Herres budskap och även då som i dag var det många som inte ansåg sig ha något behov av en nådig, kärleksfull och barmhärtig Gud. De som drogs till Jesus var de sjuka, de utstötta, de svaga, de föraktade och de som inte hade något värde i samhällets ögon.

KYRKAN KOMMER ALDRIG att kunna tävla med andra samhälleliga aktörer om att vara den vackraste, starkaste, effektivaste, lönsammaste och mest prestationsinriktade organisationen.

Kyrkan och kyrkans verksamheter kommer alltid att vara märkta av sin Herres väg till korset. När människan tröttnat på att springa i ekorrhjulet, tröttnat på att fylla sitt liv med aktiviteter och prestation, när livet går i kras, när ingenting mera återstår att tro på eller hoppas på, då skall kyrkan finnas där som en öppen faders- och modersfamn.

”Då som i dag var det många som inte ansåg sig ha något behov av en barmhärtig Gud.”

PROFILEN: SARA HÖGBERG

”Jag tror att Gud bara vill vi ska leva våra liv nära honom, lära känna honom och bli mer lik honom.”

Vill stöda unga tjejer

Det är inte lätt att vara ung kristen tjej idag. Man ska se bra ut, vara framgångsrik och ha en form av karriär. Bloggaren Sara Högborg vill visa att tjejerna ska söka bekräftelse hos Gud på vilka fantastiska skapelser de är. Inte i samhället.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Även om kraven som ställs på både tjejer och killar idag är ganska lika ser **Sara Högborg** ändå skillnader.

– Vi tjejer har en tendens att omedvetet bygga upp en press på oss på grund av bilder som framför allt media ger. Bilder som visar hur man borde vara, bete sig och se ut.

Hon håller som bäst på att planera sitt diplomarbete i bildkonst i skolan. Uppdraget är att göra ett verk som tar ställning. I sitt verk vill Sara ta ställning mot dagens skönhetsideal

– Det ligger mig nära hjärtat att visa att vi är fantastiska skapelser precis sådana vi är. Vi har svårt att se det, vi försöker trycka in oss i samma mall fast vi är olika från början.

Även om hon upplever att inga skolkamrater i Jakobstads gymnasium ser snett på henne för att hon hör till gruppen som inte satsar så mycket på sitt utseende så kämpar hon ändå med sig själv.

– Det är klart man påverkas av andra. När jag möter någon i skolan klockan åtta på morgonen som är välsminkad och har håret fixat då jag knappt hunnit borsta igenom mitt eget känner jag mig ibland lite udda. Men det är ju bara mina egna tankar som spökar, säger Sara.

Hon tror också att tjejerna ser mera allvarligt på småsaker än vad killarna gör.

– Jag undrar om vi har ett större be-

hov av att få bekräftelse än vad killarna har. Något gör att vi är mera benägna att ställa högre krav på oss själva. Jag tror inte att det bara är samhällets krav utan att de också finns i kvinnans grunddrag.

– Jag tror inte Gud avsett att tjejerna ska leva sina liv så. Jag tror att Gud bara vill vi ska leva våra liv nära honom, lära känna honom och bli mer lik honom.

Hon tycker att kvinnor har en väldigt utsatt roll idag.

– Om jag har svårt att ta till mig den här världens skönhetsideal och krav på att man ska vara bra på allt det man gör så måste ju andra också ha liknande problem. Genom att dela av mig av min vardag och upptäckter vill jag uppmuntra andra att dagligen leva nära Jesus.

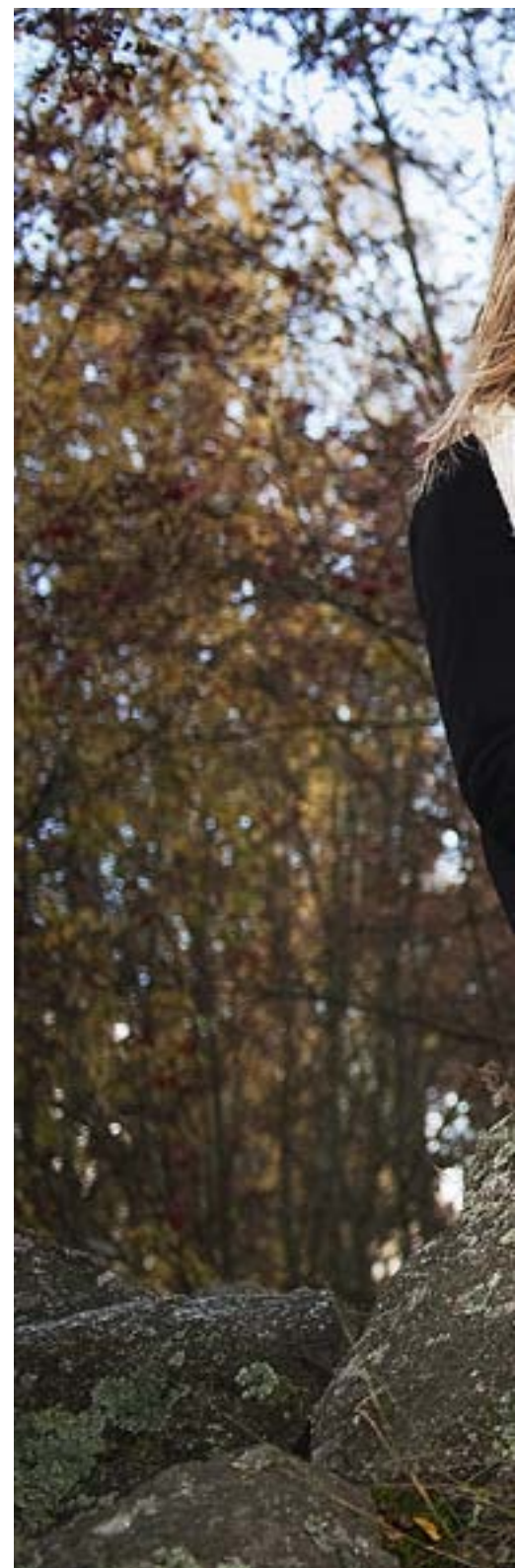
Vision om tidning

Att hon skulle börja formulera sina tankar i en blogg var ändå inget Sara Högborg planerade, snarare tvärtom.

– Jag upplevde inte att bloggandet var min grej. Jag kunde inte tänka mig att föra dagbok på nätet där folk skulle kunna läsa allt jag tänker.

Men sedan fick hon en vision om att göra en tidning för kristna tjejer på svenska.

– Ur den här tanken började bloggen växa fram. Jag är säker på att det var Gud som skuffade på mig. Då jag

talade med min andliga mentor om det blev hon eld och lågor. Så jag tänkte jag kunde testa.

Hon började i tysthet senaste vår. Hon skrev en text varje dag och lade ut den på en blogg vars adress bara hon kände till.

– Det började som en grej bara mellan Gud och mig. Jag skrev om sånt som rört sig i min hjärna under dagen. Efter ett tag gav jag bloggadressen åt en kompis som efter två veckor fick ge adressen vidare åt någon annan. Så spreds bloggen till en liten krets..

På basen av responsen uppmuntrades hon senaste sommar lansera bloggen *Huvudet i himlen och fötterna på jorden*. Idag räknar hon med ett femtiotal besök på bloggen varje dag. Länkar hon den till Face-

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn 0468 782 665

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annon priser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet **www.kyrkpressen.fi**

Annonförsäljning:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuuro,
tjänstledig

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 68 €
Utlandet 83 €

book kan de till och med vara över 200.
– Antalet besök är inte viktigt. Redan när jag lanserade bloggen skrev jag att du inte ska gå in där om du har viktiga saker att göra. Jag vill inte att bloggen ska vara ett i raden av de många intryck som folk får. Den ska bara läsas då man känner på sig att göra det.

Även för killar

Sara Höberg tänker inte på sin målgrupp när hon skriver. Hon vet att också killar läser den.

– Jag skriver mest allmänmännsliga saker. Jag försöker vara ärlig och berätta om mina vardagliga svårigheter. Jag har fått flera kommentarer att jag hjälpt andra finna ord för vad de känner. Det är ganska fantastiskt att upp-

SARA HÖBERG sätter ord på svårigheten att vara ung kristen tjej i sin blogg.

täcka att Gud kan arbeta genom mig. Men hon upplever ändå att det är hon som utvecklas mest.

– Då jag formulerar mina funderingar ger jag mig samtidigt ett mål att leva upp till. Jag lär mig att veta var jag står och det är enormt utvecklande.

Visionen om tidningen finns kvar, men inte lika stark som tidigare.

– Jag vill att Guds vilja ska få ske och jag tror att något av visionen var från honom. Jag vill ta ett steg i staget och låta planerna formas. Samtidigt kan jag inte göra en sådan grej ensam utan jag behöver ett team runt mig.

– Jag har alltid varit relativt bra på att skriva och jag tycker om färg och form. Tidningsarbete skulle vara ganska roligt i framtiden.

Den kristna tron har Sara med sig hemifrån.

– Den har varit en naturligt del av min uppväxt. Som fjortonåring deltog jag i en kristendomsskola, ett läger som ändrade min uppfattning om Gud. Jag var trasig inombords och jag grät mig igenom veckan på ett bra sätt. Jag mötte Gud och märkte att man kan på riktigt ha en relation till honom. Samma sommar döpte morfar **Mikael Lidman** mig i Betaniakyrkan i Jakobstad.

På lägret träffade hon en kvinna som senare blev hennes mentor.

– Hon ledde också en tjejgrupp där jag var med den tiden då jag fick gå till botten med det jag tyckte var jobbigt i mitt liv. Numera träffas vi en gång i månaden och det betyder mycket för mig.

SARA HÖBERG

BOR I STORSTRÖMMEN I LARSMO

ÄR 18 ÅR, FAMILJEN BESTÅR AV FÖRÄLDRAR OCH EN YNGRE SYSTER

GÅR TREDJE ÅRET I JAKOBSTADS GYMNASIUM

HAR HUVUDET I HIMLEN OCH FÖTTERNA PÅ JORDEN

BLOGGAR PÅ [HTTP://HUVUDETIHIMLEN.WORDPRESS.COM](http://huvudetihimlen.wordpress.com)

Finlandsvenskt tecknat på webben

TECKENSPRÅK. Kyrkans nya webbsidor på finlandsvenskt teckenspråk har publicerats. Nu finns bland annat gudstjänstformulär, veckomässa, dop och jordfästning tecknade i videosnuttar på adressen evl.fi/viittomakieli/svenska.html

– Många döva har upplevt kyrkans vanliga webbsidor tunglästa, berättar dövprästen **Maria Lindberg**.

Hon säger att för mycket text på ett språk som inte är de dövas modersmål har gjort det svårt att hitta information och alla länkar tecknade eller illustrerade.

Det är **Janne Kankkonen** som översatt materialet från finska, och han är också en av dem som tecknar i videosnuttarna på sajten.

Mia Bäck fick stipendium

SKRIFTSKOLA. Församlingspastorn i Åbo svenska församling, **Mia Bäck**, har fått Prästförbundets praktiska stipendium på 6 000 euro för utvecklande av en konfirmand- och gudstjänstcentrerad skriftskola samt för utarbetande av ett nytt skriftskolmaterial.

Prästförbundet delar ut stipendier vartannat år, ett vetenskapligt och ett prak-

tiskt. I år fick Prästförbundet drygt fyrtio ansökningar. Det vetenskapliga stipendiet gick till **Tiina Reinikainen**, kaplan i Pielisensuu, för en avhandling om kyrkans gudstjänstliv och det liturgiska språket.

Kyrkpressen har tidigare skrivit om utvecklingen av skriftskolan i Åbo svenska församling, där Mia Bäck jobbar som präst.

Församlingen kan få talkoingenjör

KAMPANJ. Ingenjörsföretaget YIT fyller hundra år. I samband med jubileet lanserar företagsgruppen en kampanj med namnet *100 hyvää tekoa* (100 goda gärningar).

Allmännyttiga aktörer och nonprofitorisationer kan söka ingenjörshjälp för projekt. Det kan gälla allt från VVS-arbeten till datateknik. I fall projektet antas avdelar

YIT experter som gör jobbet pro bono på arbetstid, som ett tack och bidrag till samhället man verkat i under ett sekel.

Även församlingar och kyrkliga organisationer kan lämna in ansökningar. YIT har över 20 000 anställda i hela landet och utomlands. **LÄNK.** [HTTP://WWW.YIT-GROUP.COM/FI/YIT_GROUP/YIT100/ETUSIVU](http://www.yit-group.com/fi/yit_group/yit100/etusivu)

Snart slut på lag från hedenhös

KYRKOLAGSÄNDRING. En efterlängtat kyrkolag har fastnat i statsmaskineriet. Nu rör det på sig. Efter den sitter kyrkoherdar och kaplaner lite lösare än förr.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

Uppdateringen av kyrkans tjänstemannalag klubbades igenom av kyrkomötet för flera år sedan. Men så blev det valår, lagen fastnade i statsrådet. Sen dess har man väntat. Och väntat.

– Som på solens uppgång! Suckar notarien vid domkapitlet i Borgå stift, **Clas Abrahamsson**.

Kyrkan har sin egen speciallagstiftning. För att säkra att den är i enlighet med nationell och europeisk lagstiftning går kyrkolagarna via regering och riksdag för att stadfästas av presidenten. I själva verket var kyrkolagens dissonans med de världsliga tjänstemannalagarna en orsak till revidering.

Nu är lagen så långt att det finns en regeringsproposition undertecknad i maj av **Jutta Urpilainen** – ställföreträdare för inrikesminister **Päivi Räsänen**, som basar för kyrkofrågorna.

Lagen behandlas troligen i riksdagen i höst och träder i kraft i början av nästa år.

Disciplincirkus upphör

En stor förändring är att bestämmelserna om disciplinärt förfarande stryks. I praktiken har det gjort att kyrkoherdar och kaplaner suttit mycket stadigt.

– Hela det otympliga disciplinära förfarandet är från

hedenhös och vi är alla trötta på det, säger Clas Abrahamsson.

Det har en rad obligatoriska steg, med varningar och utredningar innan man kommer så långt som till att avsätta en präst. Om den avsatta överklagar och får rätt får han eller hon dessutom återvända till sin tjänst. Förfarandet kan ta flera år och alla inblandade lider under tiden: prästen, församlingen och arbetsgivaren. I praktiken har varken domkapitel eller församlingar velat ge sig in i det.

– I dag finns det ingen tryggare arbetsplats än att vara kaplan eller kyrkoherde. På det sättet kan man säga att deras anställningsskydd försvagas med den nya lagen. Men det är fortfarande mycket starkt.

Nytt är också att församlingen officiellt kan ta initiativ hos domkapitlet att sparka en präst.

– Inofficiellt är det ju så det fungerat redan, men nu blir det en officiell process, tillfogar notarien.

En annan förändring är enligt Borgånotarien att tjänsternas fullmakter försvinner.

– När man inte längre har fullmakt på en tjänst kan tjänsteförhållandet avslutas och en präst sägas upp på sakliga grunder.

ÖVERDRIVEN BETYDELSE? En del anser att den nya lagen försvagar kyrkoherdarnas ställning betydande, andra ser inte skillnaden som så dramatisk. Det väsentliga är att kyrkans tjänstemannalag nu närmar sig resten av samhället.

Fullmakt mer semantik?

På Kyrkans arbetsmarknadsverk har juristen **Timo von Boem** en lite annan syn.

– Nej, det blir inte lättare att säga upp någon. Men det blir likadant som för andra tjänstemän.

Han bekräftar disciplinförfarandets ineffektivitet. Dessutom är en präst som fått sparken den vägen prickad i meritförteck-

ningen för femton år framåt – moraliskt en oskäligt hård dom.

Den skillnad som nu ofta görs mellan präster som har fullmakt respektive förordnande ser von Boem inte:

– Man har gett ordet ett annat innehåll än det haft. Den senaste grundlagsreformen tog redan bort fullmaktens specialfördelar.

OLIKA SLAGS MEDARBETARE

- **Anställda** i en församling har olika anställningsförhållanden och olika förmån.
- **Domkapitlet sköter** prästerna och en del av kantorerna. Församlingen sköter de övriga.
- **Kyrkoherdar står** direkt under domkapitlets förmanskap.
- **En skillnad** går mellan tjänsteinnehavare och befattningsinnehavare. Kyrkan har ungefär hälften av vardera.
- **En kyrkoherde** har ingen arbetstid, men har rätt till två dagar ledigt varje vecka. Då vikarieras han/hon formellt alltid av en annan präst. Alla måste sända in sina lediga veckodagar på en fridagslista till domkapitet upp till sex månader i förväg.

FÄLTBISKOP VÄLSIGNELSE

Pekka Särkiö välsignades

Vår kyrkas nya fältbiskop **Pekka Särkiö** välsignades till sin tjänst vid en mässa i Helsingfors domkyrka på tisdagen. Välsignelsen förrättades av ärkebiskop **Kari Mäkinen**, skriver Kyrklig tidningstjänst.

Pekka Särkiö tillträdde som fältbiskop den 1 september och är vald för fem år. Fältbiskopen är den ledande tjänsteinnehavaren inom försvarsmaktens andliga verksamhet.

FÄRGSTRUL TJÄNSTEDRÄKT

Färgproblemen med den nya ämbetsdräkten åtgärdas

En del av de nya ämbetsdräkterna för kvinnliga präster har färgat av sig. I några fall har fodertyget färgat av sig på den vita skjortan och i andra har den vita ljusstrålen i jackan blivit missfärgad, skriver Kotimaa24.

Nu kommer problemen med missfärgningar att kartläggas med en förfrågning. Sacrum, som säljer den nya festdräkten, kommer också att ersätta den eventuella skadan i förhållande till dess utsträckning.

SPARDISKUSSION RASEBORG

Strukturerna måste ses över

Församlingarna i Raseborg tvingas se över sina strukturer rejält. Det är slutsatsen efter att de förtroendevalda satte tummen ner för en föreslagen höjning av kyrkoskatten häromveckan. Samfälligheten har gjort minusresultat ett par år i rad. Den omfattar nu de sex svenska församlingarna i Bromarv, Tenala, Ekenäs, Snappertuna, Karis och Pojo samt två finska församlingar i Karis och Pojo.

En utredning över församlingsstrukturen och eventuella fusionsmöjligheter är under arbete.

Biskop Rimbo talar varmt för gudstjänsten

GUDSTJÄNST. Den amerikanske biskopen Robert Alan Rimbo anser att gudstjänsten är helt central i kristet trosoliv.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

– Gudstjänst är viktig för att Gud är viktig. Det är det främsta skälet. Vi bör hålla vår uppmärksamhet fästad först och främst vid Gud – inte vid medlemstillväxt, spiritualitet eller kyrkliga verksamheter i sig även om också allt detta är viktigt. Det viktigaste är Gud: vad han vill och har rätt till – vår gudstjänst.

Det säger Dr Robert Alan Rimbo som är biskop inom den evangelisk-lutherska kyrkan ELCA i USA. Han är ledare för Metropolitan New York Synod till vilken hör 200 församlingar i delstaten New York.

– I den amerikanska kontexten är gudstjänsten viktig för att det lutherska är viktigt. Vårt budskap är unikt inom det amerikanska religiösa fältet där den kristna högern, mångfasetterad fundamentalism och gärningarnas skenhelighet breder ut sig. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi håller fast vid nåden som det centrala och lyfter fram det, säger biskop Rimbo.

Längtan efter skönhet

Gudstjänsten är viktig också för att skönheten är viktig. Världen är kanske ful och då blir det extra viktigt att

de kristna kan dela med sig av skönhet som en gåva och av nåden som en stor famn.

– Gudstjänsten betyder något eftersom kyrkan som gemenskap är viktig. I USA är vi väldigt måna och stolta om vår individualism – och i det finns det en fara. Ärligt sagt så längtar människor efter att få vara tillsammans med andra och gudstjänsten är ett av de få ställen där man kan vara tillsammans regelbundet

Ytlig förnyelse

I USA började man förnya gudstjänsterna i den evangelisk-lutherska kyrkan redan på 1960-talet som en reaktion på att antalet kyrkbesökare minskade.

– Många gånger var de här förnyelserna dåligt förberedda, ytliga, marknadsinriktade och de har lett till att kyrkans identitet som Guds folk blev otidlig. Alltför snabbt har man övergett det gamla på grund av kravet om förnyelse.

Biskop Rimbo tycker att man inte skall skapa så kallade "lägtröskel"-gudstjänster för sökare. Undersökningar visar att de inte nämnvärt påverkar antalet kyrkbesökare.

– Numera har man märkt att gammalt och nytt kompletterar varandra och man bör avstå från att ställa dem mot varandra. Guds folk är inte bundet till tiden och äldre generationers andliga skatter bör förnyas för kommande generationer, säger biskop Rimbo.

BISKOP ROBERT Alan Rimbo besökte Helsingfors som gästföreläsare på *Papiston päivät* som arrangeras årligen av Akavas kyrkliga fackförbund. FOTO: PEKKA HOVI

MÅNGA ÅR efter en abort kan kvinnor få skuld känslor inför barnet som aldrig föddes. FOTO: SXC.HU

Abortstöd hjälper kvinnor i nöd

ABORT. På tio orter i Finland kan kvinnor som är osäkra på om de vill genomgå en abort eller inte, få hjälp med att fundera över alternativ. För kvinnor som tidigare genomgått en abort finns sorg- och stödgrupper.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

År 2004 startade Outi Papunen ett banbrytande arbete i Tammerfors med att på olika sätt stöda och hjälpa kvinnor som tvekade inför abort och kvinnor som sörgde en tidigare abort eller var ensamförsörjare.

Verksamheten inom ITU-projektet sker i nära samarbete med diakonin i Tammerfors evangelisk-lutherska församlingar. Projektet drivs av Kristliga föreningen av unga kvinnor KFUK i Tammerfors. Åren 2006–2009 finansierades verksamheten med medel från Penningautomatföreningen RAY. Projektet inleddes med

kaféverksamhet för ensamförsörjare och barn och efter ett tag med telefonrådgivning för dem som blivit oplanerat gravida och för dem som gjort abort. Idag finns samtalsgrupper där kvinnor kan möta andra som gått igenom en abort och även enskilda stödsamtal erbjuds.

ITU-projektet driver verksamheter i dag på närmare tio olika orter i Finland. Största delen av dem som hjälper till är utbildade volontärer.

Svensk verksamhet

– Nu kommer vi att starta upp verksamhet också på svenska. Vi börjar med att försöka få igång en tvåspråkig telefonrådgivning, berättar Annette Taipalus som ska driva

Aggressiva anti-abortkampanjer hjälper inte kvinnor i den här svåra situationen.

Annette Taipalus

den svenska verksamheten.

Taipalus arbete finansieras enbart med ekonomiskt stöd från en frivillig understödsgrupp som förbundet sig att månatligen betala för verksamheten.

– Vi vill hjälpa kvinnor att ta ett beslut som känns rätt för dem och vi respekterar alltid deras val. Vi samtalar och går tillsammans igenom alternativen och vad de leder till. Ofta upplevs situationen som en konflikt mellan hjärta och hjärna, berättar Taipalus.

Sorg efter tio år

En annan grupp som är i behov av stöd och samtal är kvinnor som tidigare genomgått en abort och som långt senare blir deprimerade av den orsaken.

– Det tar i medeltal tio år för den här typen av depression och sorg innan den kommer upp till ytan. Vi erbjuder stödgrupper och enskilda samtal för att bearbeta sorgen. I huvudstadsregionen finns en utbildad svenskspråkig volontär till för detta ändamål.

Taipalus berättar att abort fortfarande är tabu och svårt att öppna samtal om. Det finns en känsla av skam som man inte gärna berättar om.

– Antiabort-kampanjer av den typ som aggressivt protesterar mot abort hjälper inte kvinnor i den här svåra situationen utan blir tvärtom ett hinder för att kunna tala öppet om de här sakerna. Vi rör oss på ett väldigt intimt och personligt plan i kvinnans liv.

En kvinna kan känna skuld känslor inför det barn som aborterades även om hon har andra barn.

– Vårt sätt att närma oss kvinnorna är diakonalt, nådefullt och barmhärtigt. Vi vill hjälpa dem så att det inte blir ensamma i en så här utsatt situation. Oftast går man igenom en sorgprocess, eftersom man i aborten ändå har förlorat sitt barn. Här vill vi hjälpa till och ge lov till att få sörja sitt barn, fastän man själv gjort beslutet att göra abort och kan ha skuld känslor på grund av det som kan hindra processen.

BÖN SVERIGE

En av fem svenskar ber regelbundet

45 procent av Sveriges befolkning tror på Gud. 16 procent ber till Gud en eller flera gånger i veckan medan sextio procent inte bätt alls under året, visar

en undersökning som SOM-institutet vid Göteborgs institut gjort i år.

Siffrorna har gått neråt. I slutet av 1980-talet bad var fjärde svensk regelbundet till Gud, nu ungefär var femte, skriver Dagen.

– Att det går ner hänger nog ihop med terminologin, att vi talar om "bön"

och "gudstjänstbesök". Det förknippas med den institutionella religionen, och kyrkan som institution är inte intressant i dag, säger Lennart Weibull, professor i massmedieforskning. Enkätundersökningen har nått ut till 12 000 slumpmässigt utvalda svenskar.

FILMKLIPPSBRÅK INSPIRATÖR?

Zakaria Botros i blåsväder

Den kontroversielle koptiske Den kontroversielle koptiske TV-prästen Zakaria Botros beskylls för att ha inspirerat upphovsmännen till den anti-islamiska filmsnut som förorsakat dödsfall och attacker mot ambassader på olika håll i världen. Tidningen

Los Angeles Times var först ute med uppgiften.

Botros själv förnekar verkan till klippet. Påståendet bygger på att skådespelarna anses citera sådant som han brukar säga. Kritikerna menar därför att Botros åtminstone varit ideologisk mentor för filmmakarna.

FADER ZAKARIA. FOTO: KASPER GUSTAVSSON

NÄR TERHI Paukku blev frälst som fjortonåring ledde det till tio år av ångest och skuld. Hon hoppas att andra ska besparas den upplevelsen.

Dela verklighet, dela sår

GUDSBILD. När Terhi Paukku var tonåring försökte hon ångestfullt omvända en kompis hon blivit förälskad i och befria dem båda från de förbjudna känslorna. I dag arbetar hon med ett projekt som ska ge röst åt troende hbt-personer.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

När **Terhi Paukku** var fjorton år blev hon frälst.

– Jag längtade alltid efter något stort och vackert och underbart. Jag fann sanningen i Jesus och i att han dog för mina synder.

Allt kunde ha varit bara lycka och harmoni, men hennes personliga tro blev väldigt ångestladdad. I dag tror hon att det beror på att hon redan som barn undermedvetet snappade upp budskap om synd och evig förtäppelse.

– Det handlade inte om att jag skulle ha hamnat i en sekt. Men ett barn kan vara känsligt. Barnet hör ordet synd och uppfattar att oj, Gud kan vara arg, Gud kan vara besviken. Det ledde till att jag ständigt hade dåligt samvete över vem jag var.

I frälsningsögonblicket gav hon över sin fria vilja, sin kreativitet och sexualitet till Gud. Hon identifierade sig med Jesus som grät blod i Getsemane.

– Jag bad: jag vill inte dö, men ske din vilja, inte min. Det var kärnan i min tro. Det här är något jag fortfarande inte har bearbetat helt och hållet.

I samma stund då hon själv blev frälst såg hon sina vänner och släktingar brin-

na i helvetet för att de inte hade överlätit sina liv till Gud.

– Jag var väldigt förälskad i en flicka i gymnasiet. Hon var också kär i mig, men jag kände att genom att vi älskade varann dömde vi varann till helvetet. Jag försökte omvända och hela henne och jag bad för henne. Det handlade inte alls om att jag skulle ha tyckt att hon var en dålig människa. Det handlade om min kärlek, min ångestladdade kärlek: du får inte dö!

Den svåra tron

Terhi Paukku var frälst i tio år. I dag vet hon inte vad hon tror på. Men så mycket vet hon att den tro hon själv hade inte var sund. Hon kunde ju inte stiga på en buss utan att känna en sådan sorg över alla som inte var frälsta att den nästan krossade henne.

– Så jag gick omkring och bad för var- enda person i bussen: Gud, befria dem och älska dem och döm inte dem om de inte vet att du finns. Jag försökte förklara för honom att du kan inte döma alla de här människorna ...

I dag skulle hon definiera sig själv som "själssexuell" eller asexuell. Hon menar att sexualitet är kärlek, för henne handlar den om vem hon fascinerats av och vill vara tillsammans med i hela sitt liv.

Just nu är Terhi Paukku mammaledig med minstingen och bor hemma i Ingå igen efter tio år av studier och arbete i Sverige. Hon har tänkt mycket på hur hon själv i tiderna handlade mot dem som var homosexuella och hur just den frågan fick henne att fråga sig själv om det kanske var hon som hade fel.

– Jag trodde på äktenskapet mellan man och kvinna men samtidigt såg jag att det kanske inte var sant. Tänk om

jag hade fel. Tänk om jag med min åsikt dömde alla icke-heterosexuella till helvetet eftersom min åsikt fick dem att ta avstånd från Gud?

Lagen och samvetet

Hon tänkte på bibelordet som säger att på frukten känner man trädet.

– Jag började se på frukten av att vi gapade och skrek och sa att Jesus gråter blod för att du lever ut din sexualitet. Det ledde ju bara till att folk tog avstånd från Gud. Dessutom finns det uppgifter om att många som genomgår religiösa behandlingar för att bli av med sin homosexualitet blir allvarligt deprimerade och tar livet av sig.

Hon har också tänkt en del på det argument hon själv fick höra i tiderna: ditt samvete säger nog vad som är fel.

– Men problemet var att mitt samvete sa att jag inte ska äta blodplättar och att om jag är arg på någon är jag en mördare, för den som hatar sin bror är en mördare. Jag funderade på om jag kunde äta fågel och mjölk samtidigt. Jag förstod ju inte heller varför det var fel att älska en som var av samma kön, men om jag nu följde den lagen tyckte jag att jag var tvungen att följa alla lagar.

Sanna berättelser

I och med sin egen bakgrund har hon stor förståelse för dem som av genuin oro vägrar leva ut sin egen sexualitet.

– Men jag skulle vilja öppna upp diskussionen för alla möjligheter. Just nu pratar folk väldigt mycket om att kyrkan tycker så här när det gäller homosexualitet. De utgår från att kyrkan dömer. Och då finns det massvis med präster och varmt troende underbara människor som inte tycker så.

Terhi Paukkus projekt "Regnbågens Skapare" handlar om att intervjua personer som tror på Gud men inte uppfattar sig som heterosexuella och ge dem en möjlighet att berätta om sina egna livsval. Hon tänker på paktens Noa gjorde med Gud, den pakt som be- seglades med regnbågen. Gud lovade att det inte skulle bli en andra synda- flod, han skulle inte döma. Gud sa att han skulle ha en pakt med alla levande varelser av alla slag. Inte kunde han väl mena "alla slag utom bögarne"?

– Jag vill hjälpa alla unga förvirrade människor som letar efter Guds vilja men märker att de inte är heterosexuella. Genom det här projektet hoppas jag att de ungdomarna ens virtuellt ska få träffa någon som delar deras verklighet.

Hon hoppas hitta berättelser om människor som hittat en kärleksfull Gud, lever med sin tro och känner sig fullt accepterade som de är.

– Men jag är en sanningssökare, jag kommer inte att använda folk för att bevisa någon egen poäng. Vem är jag att bestämma vilka berättelser som är bra och vilka som är dåliga? Det finns säkert sådana som valt att bli "helade" och försöker leva i ett heterosexuellt förhållande och så finns det säkert sådana som känner att de behöver lämna Gud för att få vara sig själva. Varje berättelse är unik och vi måste ha respekt för dem alla.

Projektet "Regnbågens Skapare" inleddes under Regnbågshelgen i slutet av förra veckan. Den som vill ställa upp som intervjuobjekt för projektet eller känner någon annan som kunde tänkas vara intresserad kan kontakta Terhi Paukku på e-postadressen terhi.paukku@gmail.com.

Allt var inte bara bättre förr!

KANSLIJOB. Hon var nitton år när hon började som kanslist i Esbo svenska församling. På våren går Kerstin Sundberg i pension efter 45 år.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Hennes dröm var att bli frisör, men finskan var för dålig för att söka in till frisörsskolan. När Kerstin Sundberg var nitton år såg hon i stället en annons i tidningen om ett ledigt kanslistjobb i församlingen, sökte jobbet och fick det. I dag är hon kansliföreståndare på samma arbetsplats.

– Det var mycket som var annorlunda 1968 när jag började. Vi skrev allt för hand. Det var ämbetsbetyg och en rad olika intyg som behövdes för pass, körkort, tjänstansökningar och uppgifter till polisen, berättar Sundberg.

Ofta blev det upp till hundra intyg om dagen. De olika intygen behövdes för att människor skulle kunna verifiera vem de var.

– Vi hade också straffregistret på kanslierna. En viktig uppgift var att kryssa för rutan att personen i fråga "ätnjöt medborgerligt förtroende".

Datorerna gjorde entré

I början av 70-talet kom skrivmaskinerna, men de användes först bara för släktutredningar. I början av 90-talet var det dags för datorerna.

– Det var nog lite gnissligt i början. Det svåra var att man inte visste om det var fel på en själv, på datorerna, eller på programmen, säger Sundberg och tänker tillbaka.

Hon har sett många arbetsmetoder komma och gå.

– Det fina med mitt jobb är att det hela tiden har förändrats. Hade det inte gjort det vet jag inte om jag hade orkat så länge på samma plats. Jag har inget emot utmaningar och är inte benägen att säga att allt var bättre förr.

På två punkter tycker hon ändå att jobbet blivit tristare;

PÅ VÄGGEN bakom Kerstin Sundberg skymtar porträtt på de fyra kyrkoherdar som kommit och gått under hennes fyrtiofem år.

sammanträdena har blivit mångdubbelt fler och kontakten till församlingarna mer opersonlig.

– Allt är mera opersonligt nuförtiden. Det gäller också för det övriga samhället. Jag har mycket färre kundkontakter ansikte mot ansikte nu än tidigare. Det är synd, för det är egentligen kundkontakten som jag trivs bäst med. I dag sker det mesta via telefon och e-post. Ska man ha tag i någon sätter man sig ner och skriver, suckar hon.

Svenskan i majoritet

Ännu på femtiotalet, eller rättare sagt första maj 1950

da Esbo församling delades upp i en finsk och svensk församling, var de svenskspråkiga fler än de finskspråkiga. Då hade församlingarna sammanlagt 20 000 medlemmar. Nu har antalet tiodubblats och den finska församlingen delats upp i fem delar.

– Esbo svenska församling har en lite knepig sits då vi i Borgå stifts perspektiv är den största församlingen, men här i Esbo samfällighet är den minsta.

Jobbar du ännu?

Att pensioneringen är nära känns helt okej för henne:

– För ett par år sedan var

jag inte mogen för det, men nu känns det ganska bra.

I jobbet har hon hunnit se barn födas, sedan konfirmeras, gifta sig och få egna barn.

– Ibland förundrar sig folk som ringer över att jag ännu jobbar kvar, skrattar Sundberg.

Den positiva responsen i kontakten till församlingarna har hela tiden utgjort en glädje i arbetet.

– Ibland ringer människor till mig i efterhand och tackar för att jag gav dem en gullig förrättningspräst, trots att jag bara valt den präst som haft möjlighet.

VÅGA FRÅGA

Leva med svåra minnen

MARIA SUNDGREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på frågor om familj och relationer.

Det finns terapeuter som säger att det aldrig är för sent att få en lycklig barndom – kan man faktiskt det? Om man haft en svår barndom kan den kännas plågsam fast allt är bra i dag. Hur ska man leva med jobbiga minnen?

DET ÄR aldrig för sent att få en lycklig barndom, säger en del terapeuter. Då menar man förstås inte att barndomen går att levas om eller göras om på nytt, utan minnet från en olycklig barndom kan bli mera lyckligt, eller minnet från en olycklig barndom behöver inte vara plågsamt. Jag tror att det är viktigt att minnas att vi inte kan göra ett olyckligt minne till ett lyckosamt. Jag tror att man istället menar att de plågsamma minnena kan bli uthärdliga att leva med. Jag tror inte att vi skall försköna vår barndom, men inte heller svartmåla den. Det viktigaste är att kunna se barndomen som det den var. Att kunna se, kunna minnas det som var jobbigt och svårt, men också minnas det goda som trots allt finns med i de flesta människors barndomar.

JAG TROR ATT det är få som haft en helt lycklig barndom. Det finns inga perfekta liv, därför kan vi inte heller kräva att barndomen skall vara perfekt och felfri. Det vi borde kunna önska åt alla människor är en barndom kantad av respekt och omsorg. Alla har vi barndomsupplevelser som varit dåliga för oss. Det finns människor som genomgående haft en traumatisk barndom kantad av icke-bekräftelse och nonchalans, som till och med upplevt misshandel och övergrepp. För att komma tillrätta med sådana upplevelser behövs, i många fall, flera år av terapi. I terapin går man igenom barndomen. För många människor kan det vara en lättnad att äntligen få prata ut, få berätta och gråta och vara arg över den orättvisa som man gått igenom.

INOM KOGNITIV psykoterapi finns en inriktning som heter schematerapi. Schematerapi handlar om att kartlägga vilka grundläggande scheman som blivit sanning i ens liv. En olycklig barndom kan ha gett upphov till livsscheman som "Jag är värdelös" eller "Jag är ensam och övergiven". I schematerapi arbetar man med det inre barnet och försöker att stärka och trösta henne. Detta tar tid och är ingen hokus pokus terapi, utan dessa mönster och scheman återkommer antagligen under hela livet. Men styrkan i övertygelsen bleknar och nya scheman kan få växa fram: "Jag är en överlevare" eller "Jag är stark" som klarade mig igenom allt. Förhoppningsvis blir minnena mera uthärdliga och man kan påminna sig om att nu är nu och barndomen var då.

Även om man haft en olycklig barndom så kan livet bli riktigt bra och drägligt! Man får också påminna sig om allt det goda som man mött i livet och minnas att man efter omständigheterna kanske klarat sig väldigt bra, trots att barndomen inte alls var enkel eller alltigenom lycklig!

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN ERIKA RÖNNGÅRD

Taizéträngseln stannar i minnet

De fyra bröderna i kåpor reste hem till sin franska kommunitet igen, men sångerna från Taizéhelgens samlingar ljuder fortfarande i mitt huvud.

Bland de

nya upplevelserna under helgen när Taizékommuniteten gjorde ett gästspel i höstruggiga Helsingfors fanns förstås att sjunga meditativa sånger på språk man knappt känner igen sedan tidigare, men också det säregna i att köa utanför en kyrka i ovisshet om

huruvida man kommer att rymmas in eller inte.

Vad är det hos dessa fyra bröder och alla tillresta ungdomar och unga vuxna som gör att folk lockas i sådan mängd att golvytan i Uspenskijkatedralen inte räcker till? Vilka spektakulära effekter väntar vi oss?

Efteråt tänker jag att poängen är just den motsatta. Effektsökeriet saknas. I stället sätter vi oss sida vid sida på golvet – lutheraner, frikyrkliga, ortodoxa, katoliker, nunnor och präster. Vi sjunger samma korta texter om och om igen tills även holländskan nöts in i

minnet. Bibeltextern läses på språk efter språk, barnet i sin mammas famn bredvid mig noterar förtjust namnet Jesus i det i övrigt främmande språket.

Tack bröder för att ni kom och delade med er, och tack till alla andra som kom. Ekumenik i praktiken behö-

ver uppenbarligen inte vara mera komplicerat än så här. Nu när vi alla sett att det fungerande och stora finns i det enkla undrar jag varför vi inte förstätt det av oss själva. Kanske kunde vi till och med åstadkomma något liknande utan tillrest hjälp.

GODHET. Bitte Bamberg-Thalén fick nog av all den ondska som porträtteras i konst och på muséer runt om i världen och gav sig på spaning efter godheten.

Vad blev det av godhe

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

ILLUSTRATION: JONAS WILÉN

För fem år sedan fick **Bitte Bamberg-Thalén** på Åland en idé. Hon hade länge funderat på varför samhället fokuserar så mycket på ondska och elände.

– Vi har drabbats av godhetsblindhet. Om vi tappar bort medvetenheten om det goda, då försvarar vi det inte heller, säger hon och påminner om att värden som demokrati och mänskliga rättigheter är en färskvara.

Hennes idé gick ut på att i en utställning lyfta fram godheten och allt det goda som trots allt omger oss.

– Det finns vapen-, krigs- och holocaustmuséer. De är viktiga och jag mot-sätter mig inte dem, men varför fokuserar vi så lite på det goda? Jag ville skapa en utställning som får oss att reflektera kring allt det goda vi har omkring oss.

Först avfärdade hon sin egen idé. Hon upplevde att hon inte hade den kompetens som krävdes. Men med hjälp av levnadskonstnären **Olof Collin** och **Annika Dahlblom** från Ålands muséer blev tanken verklighet. Vandringsutställningen *På spaning efter godhet* har turnerat i de nordiska länderna under ett och ett halvt år och gör som bäst sitt sista stopp, den här gången i Helsingfors.

Våga lita på din egen godhet

Ett av utställningens huvudsyften är att åskådarna ska våga lita till sin egen inneboende goda vilja.

– Om det bara var de genomgoda som gjorde något gott så skulle inte mycket vara gott här i världen. Alla vi ofullkomliga människor behövs. Vi ska inte låta bli att göra gott för att vi inte är genomgoda. För det är vi ju inte, säger Bamberg-Thalén.

Hon har också funderat över att det inte är helt okontroversiellt att göra gott. Det är lätt att reta upp sig på människor som framstår som för goda.

– Det har visat sig att godhet är väldigt provocerande. Svenska Journalen utnämnde under några års tid årets vänligaste svensk, men fick sluta med det då de som fick titeln närmast blev mobbade efteråt. Vi känner väl alla igen det där. Folk upplever ibland godhet som skenhelighet, dubbelmoral eller hyckleri.

Varför är det så och vad kan vi göra för att själva undvika det?

– Jag vet inte riktigt. Vi människor kan vara väldigt snåla mot varandra. Kanske någon upplever att någon annan bättre förtjänar att uppmärksammas för fina saker de gjort. Jag tycker att vi måste försöka vara lite mer generösa och erkänna för oss själva att vi har grundliga behov av både bekräftelse och av att vilja göra gott. Vi har alla våra brister men vi kan vara lite mer ömsinta mot både oss själva och andra. Det vi ger energi åt växer och då är det bättre att fokusera på det positiva.

Varför fastnar vi så lätt vid det onda?

– **Desmond Tutu** sa att det är det goda som är det normala och att vi där-

för fokuserar på det onda. Jag tror att det också handlar om att vi biologiskt är skapade så att vi måste bevaka det onda för att överleva. Men faktum är att vi lätt tar det goda för självklart. Den sociala trygghet vi har i vårt land i dag är ett resultat av att otaliga människor har kämpat för den. Vi kan se välgörenhet, när människor skänker bort pengar, som godhet men har svårt att se att sjukvårdsstatistik kan innefatta samma godhet. Vi ser inte heller de frön till godhet vi själva har inom oss. Den här utställningen finns inte till för att ge folk dåligt samvete, utan för att de ska se det de själva gör.

– Vår paroll är att ingen är god på alla sätt men alla är det på något sätt. Därför finns det i utställningen exempel på helt olika typer av godhet så att alla ska kunna känna igen sitt eget sätt. Det finns sådana som visat mod i vardagen, använt sin äventyrlighet, gjort gott med vetenskap och siffror, skänkt pengar, kämpat för miljön eller sådana som vägrat hata.

Gyllene regeln

Bitte Bamberg-Thalén är veterinär och diplomerad psykosyntesterapeut. I sitt jobb med människor försöker hon lyfta fram det som är positivt.

– Jag försöker hitta det som bär människor. Det är bättre att fokusera på resurs och potential än på brist och avsaknad.

Utställningen *På spaning efter godhet* är helt och hållet konfessionslös.

– Jag själv står på en kristen grund, men i utställningens arbetsgrupp ha-

” **Det svåra är att bevara sitt hjärta genom livets snårskog.** ”
Bitte Bamberg-Thalén

de vi väldigt olika ingångsvinklar och vi var noga med att genomföra den helt neutralt.

Religionen representeras ändå i form av den gyllene regeln, som formuleras på lite varierande sätt i hela tretton olika mindre och större religioner.

– Vi fick tillåtelse att använda en plansch som utformats av Scarborough Missions Interfaith, ett romersk-katolskt missionsällskap som också arbetar ekumeniskt.

När utställningen besökte Timrå, Sverige lät den lokala församlingen en av sina präster jobba halvtid med att lotsa ungdomar genom utställningen.

– Där tog församlingen verkligen vara på möjligheten, säger Bamberg-Thalén.

Reflektionsutställning

Utställningen bygger på fjorton stora fotografier på människor som visat olika aspekter på godhet.

– Vi har vitt skilda exempel, bland annat **Astrid Lindgren**, **Florence Nightingale** och en 12-årig som kämpat mot barnslaveri. Dessutom finns tio frågor eller påståenden. Det är den egna tanken som är det viktiga, vi har velat skapa en reflektionsutställning, berättar Bamberg-Thalén.

Hon säger att besökarna får möta frågor som inte alls är enkla.

– Det är inte så att godhetens motsats nödvändigtvis är ondska. Det är tvärtom ganska sällan så. Oftare är det likgiltighet som är det.

En annan fråga som utställningen väcker är om det är tungt att vara god.

BITTE BAMBERG-THALÉNS utställning om godhet har turnerat i på tio orter i Norden. I oktober visas den på G18 i Helsingfors. FOTO: JONAS EDSVIK OCH ÅLANDS MUSEUM.

”

Folk upplever
ibland godhet
som skenhelig-
het, dubbelmoral
eller hyckleri.

ten?

Bamberg-Thalén ger sin egen syn på saken och säger att det svåra är att låta hjärtat leda en att hitta rätt.

– Det svåra är livets snårskog – att veta vad som är gott eller inte och att bevara sitt hjärta. Att orka upprätthålla det vi tror på kan kanske kännas som en börda ibland. Men undersökningar visar att vi själva mår bra av att göra gott.

Pratbubblelov

Ett element i utställningen är en spegel där besökaren får se sig själv tillsammans med en dikt om att alla vattendroppar tillsammans bildar ett Niagara. Citat ur böcker och fredsduvor finns också med på ett hörn. Och så det interaktiva trädet.

– I trädet får alla besökare sätta upp sina egna löv med sina egna nedplitade tankar om godhet. Träden fylls helt och hållet av de här pratbubblelöven. Jag har fått norska och danska lappar till-sända mig efter att utställningen satts upp där. Vi har också fått massor med trevlig feedback på de översållade träden. Det verkar ha funnits ett verkligt behov för den här typen av grej.

Alla kan ha behållning av utställningen, men den riktar sig främst till skolelever från tolv år och uppåt.

– Men med handledning kan också betydligt yngre ha glädje av den.

Den digitala lärarhandledning som gjorts för utställningen har blivit mycket populär.

–Lärare har bett om att få använda materialet också kommande år och det får de naturligtvis göra.

KLOSTERLANDSKAP. Den avsideliggande dalen i Libanon bjuder på storslagna upplevelser. Kadishadalen är med på Unescos världsarvslista och här finns några av världens äldsta kloster. Poeten Khalil Gibran är född i sydöstra delen av dalen.

Kadishadalens gömda skatter

TEXT OCH FOTO: GUNILLA HEICK

Qadisha betyder 'helig' på arameiska. Och Vadi Qadisha, eller Kadishadalen, lever verkligen upp till sitt namn. Den nästan femtio kilometer långa dalen är fylld med flera tusen kyrkor och kloster. Från år 1998 är den med på Unescos världsarvslista, eftersom den innehåller några av världens äldsta kloster, som dessutom fortfarande är i funktion.

Redan under kristendomens första tid kom munkar hit och etablerade kloster. Senare har dalen varit en tillflyktsort för grupper av kristna samfund, som fruktade förföljelse. Mest kända är maroniterna, som ankom i slutet av sexhundratalet. Den maronitiska kyrkan, i dag en av katolicismens 23 särkyrkor, är ett av de viktigaste religiösa samfunden i Libanon. Drygt en femtedel av landets befolkning är maroniter. I Kadishadalen utgör de majoriteten.

– Skådespelaren **Omar Sharifs** familj kom från en stad nära Kadishadalen, berättar vår lokala guide. Familjen var

maronitisk men emigrerade till Egypten, där sonen Omar föddes i Alexandria 1932.

Det största klostret i dalen heter Qozhaya och är tillägnat Sankt Antonius. Klostret är ett av kristendomens allra äldsta. Det har flera gånger härjats av brand, plundringar och förstörelse, men alltid byggts upp igen.

Ordet Qozhaya kommer från syriskan och betyder "Livets skatt". Enligt traditionen har klostret sitt ursprung ända tillbaka i 300-talet, då den egyptiske eremiten Sankt Antonius kom hit och slog sig ner. Hans bild hänger ovanför altaret i klosterkyrkan. Kyrkrummet befinner sig i en grotta, som är inbyggd i bergväggen.

I dag bor det bara sju munkar i klostret, men som mest har de varit närmare tvåhundra. Klostrets stolthet och en av dess stora sevärdheter är Libanons äldsta tryckpress, installerad år 1584. Man kan beskåda den i klostrets lilla museum.

Vi besökte klostret på palmsöndagen och fick vara med om en äkta festdag. Redan på vägen till klostret såg vi genom bussfönstret hur folk i långa pro-

cessioner vandrade med palmlblad i händerna till flera av dalens kyrkor.

I Qozhaya-klostret hade många människor samlats, alla i sina finaste kläder. Små flickor klädda i ljusröda prinsessklänningar och småpojkar i kostym sprang omkring mellan de vuxna. Inne i kyrkrummet pågick en lång mässa. Sedan bars stora bricker med olivkvistar ut, till fördelning utanför kyrkan. Kvistarna symboliserade palmlblad. Många små barn fördes fram för att välsignas av prästerna, och bli fotograferade tillsammans med dem.

Bön och arbete

Qozhaya-klosteret ligger på 950 meters höjd. Det är uppbyggt omkring en grotta, där många mirakel ägt rum. I det mörka grottrummet, som är öppet för besökare, såg vi åtskilliga votivgävor.

– Det är speciellt människor med sinnessjukdomar som kommer för att få hjälp här, berättade vår guide.

På terrasser på de omgivande bergsluttningarna odlar munkarna korn, vin, oliver och mullbär, plus många sorters grönsaker. Det mesta av dagen går till lantbruksarbete och bön. Ora et labora.

”Det är speciellt människor med sinnessjukdomar som kommer för att få hjälp här”

De många grotorna i Kadishadalens bergväggar har bebotts av eremiter ända från tredje årtusendet före Kristus. Ännu i dag lever det eremiter i några av grotorna. En av dem är den 78-åriga pater **Dario Escobar** från Colombia. Han kom till Qozhaya-klostret för snart tolv år sedan, och har sedan dess bott i en grotta på den sydvända bergssluttningen. Här lever han av grödorna från sin lilla köksträdgård och från gåvor som de lokala för till honom. Han använder det mesta av sin tid till läsning av de heliga skrifterna och meditation.

Staden Bsharri i sydöstra delen av dalen ligger i ett landskap med ståtliga vyer. Från vårt hotell Chbats terrass ser vi ut över snöklädda höjder. Nära Bsharri upprinner Kadishafloren. Den har sin källa strax nedanför den sista resten av Libanons berömda cedrar, och löper sedan ner genom dalen.

Den lilla, numera inhägnade ceder-skogen lär innehålla 375 träd. Två av dem sägs vara över tretusen år gamla, tio av dem över tusen år. Det var tack vare skepp byggda av Libanons cedrar som fenicierna blev Medelhavets stora handelsmän omkring år 1000 f.Kr.

- ▶ **STADEN BSHARRI** i Kadishadalens sydöstra del ligger otroligt vackert.
- ▶ **I SOUVENIRBUTIKEN** intill cederskogen kan man köpa äkta cederkottar och -planter.
- ▶ **QOZHAYAKLOSTRET.** PÅ bergssluttningarnas terrasser odlar munkarna vin, oliver och olika sorters frukt och grönsaker.
- ▶ **UTANFÖR KHALIL** Gibran-museet i Bsharri finns ett stort reliefporträtt av mannen som blev Libanons mest berömda författare.
- ▶ **INNE I klosterkyrkan** fortsätter mässan. Ovanför altaret skymtar bilden av den helige Antonius. Han kom hit som eremit från Egypten på 300-talet.
- ▶ **OLIVKVISTAR, SYMBOLISERANDE** palmlblad, delas ut till alla.
- ▶ **FESTDAGEN ÄR** slut. Alla är på väg hem i finaste stassen.

*Era barn är inte era barn.
De är söner och döttrar av Livets längtan efter sig själv.*

*De kommer genom er men inte från er.
Och fastän de lever hos er, tillhör de er ändå inte.
Ni kan giva dem er kärlek, men inte era tankar, ty de har sina egna tankar.*

*Ni kan hysa deras kroppar men inte deras själar.
Ty deras själar dväls i morgondagens hus, som ni inte kan besöka, ens i era drömmar.*

Ni må sträva att efterlikna dem, men sök inte att göra dem lika er.

Ty livet vänder inte tillbaka och dröjer inte hos den dag som flytt.

Ni är de bågar, från vilka era barn skickas ut som levande pilar.

- Khalil Gibran: Profeten
(1923; första svenska utgåvan kom 1933)

rötterna kan gå 400 meter ner. Man håller trädet lite törstigt i starten, efter man planterat det, så söker rötterna sig neråt, berättar vår guide.

Khalil Gibrans hemtrakter

Omkring Bsharri finns det mycket tallskog. Den paraplyformade sorten är något av Libanons varumärke, vid sidan om cedrarna. Olyckligt nog är det vanligt med skogsbränder här uppe. Många av dem är tyvärr antända.

Från Bsharri kan man bege sig ut på Lebanon Mountain Trail, en 400 kilometer lång vandringsstig genom de libanesiska bergen.

- Bästa tiden för att vandra i bergen är april-maj. Man bor i små övernattningsstugor längs ruten. Myndigheterna uppmanar folk att bli boende i sina bergsbyar och etablera små matställen, där de serverar lokala rätter för vandrarna, berättar vår guide.

Khalil Gibran (1883-1931), Libanons mest berömda författare, föddes i Bsharri, inte långt från cederskogen. Hans mor **Kamila** var dotter av en maronitisk präst. Den unge Khalils far var tyvärr begiven på dryckenskap och ha-

sardspel, och då han en gång satt i fängelse tog hans hustru Kamila tillfället i akt och förberedde emigration till Amerika. Hon åkte iväg tillsammans med sin bror samt Khalil och hans två systrar. De ankom till Boston år 1895 och slog sig ner i det syriska kvarteret - Libanon var på den tiden en del av Syrien. Khalil Gibran tillbringade största delen av sitt vuxna liv i USA, och det var här han skapade sig en karriär som författare. Hans mest kända verk, Profeten, utkom år 1923 och blev snabbt en bästsäljare. Första upplagan såldes slut på tjugo dagar. Gibran sägs vara världens tredje mest lästa diktare, efter **Shakespeare** och den kinesiske filosofen **Lao Zi**.

En bit utanför Bsharri ligger ett fint litet museum, tillägnat Khalil Gibran. Byggnaden, ett tidigare kloster, tillhörde från 1500-talet karmelitorden. Gibrans lillasyster **Marianna** köpte huset år 1935. Museet innehåller förutom Gibrans manuskript och diverse ägodelar också 440 av hans teckningar och målerier - han var en habil konstnär. Platsen är mycket idyllisk, atmosfären fylld av frid. Inne i museet, i det tidigare klosterkapellet som är inhuget i klippan, vilar Gibrans avsjälade kropp i en kista i en nisch i väggen. Utanför, i en damm, står ett jättestort och suggestivt reliefporträtt av den berömda författaren.

MERA OM KADISHADALEN

- **Kadishadalen ligger** nordöst om Beirut, österom Tripoli. Från Tripoli tar det cirka en timme med buss till Bsharri.
- **Läs mera** på <http://www.qadisha.org/>
- **Den katolska kyrkan** består av 23 särkkyrkor. Störst av dem är den romersk-katolska kyrkan. Resten sammanfattas ofta som orientaliska katolska kyrkor. Gemensamt för dem alla är att de accepterar påven som sitt andliga överhuvud.

Cederskogen ligger uppe över snögränsen. I närheten finns flera skidcenter. Vi kastar snöboll och tittar på den lilla souvenirbutiken, som säljer äkta cederkottar och små cederplantor.

- Cedrar växer mycket långsamt. De kan bli upp till fyratusen år gamla. Och

PRESENTATION

Svåra texter i Bibeln

Hur ska vi förhålla oss till de verkligt svåra texterna i Bibeln? Speciellt gudsbilderna i Gamla testamentet upplevs ofta som grymma och obegripliga av många, även av många kristna.

Leif Carlsson som är pastor inom Svenska Missionskyrkan har gett ut boken *Sex nyanser av Gud – Livsberättelser i Bibeln* (Libris). Carlsson har stött på alla tänkbara inställningar till gudsbilden i Gamla testamentet, bland dem även inställningen att de gammaltestamentliga texterna är helt oproblematiske. Vanligare är ändå reaktionen "En sådan Gud kan jag inte tro på!"

Carlssons grepp på de svåra berättelserna är nytt och fräscht. Han lyckas med konststycket att förvandla några av Gamla testamentets välkända texter till livsberättelser där huvudpersonernas kamp med sin gudsrelation blir, om inte alltid helt begriplig, så åtminstone mera trovärdig.

Istället för att presentera färdiga svar och tolkningar på svåra frågor om hur vi skall förhålla oss till de här berättelserna, visar Carlsson att de bibliska karaktärernas kamp med Gud, är just en kamp och en relation. Det gör att läsaren förstår att berättelserna kan bli ett stöd och en hjälp i den egna gudsrelationen.

Många gånger har vi kanske upplevt att de färdiga tolkningarna som erbjuds används på ett dömande och moralistiskt vis. Färdiga svar på svåra frågor upplevs ofta som okänsliga eller rentav skenheliga.

Carlsson visar oss att Bibeln inte är en receptbok utan en bok full av liv och existentiell kamp.

• TOMAS VON MARTENS

Medlen att nå Gud kan bli ett hinder

GUD OCH KYRKAN. Den kristna satirikern Adrian Plass har inte alltid lätt för kyrkan, men han tror att vi kan bosätta oss i Guds kärlek. Han tror inte på att släpa in folk i en byggnad med ett kors på taket och ordna dem i rader.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

När den brittiska kristna författaren Adrian Plass och hans fru Bridget anlände till Helsingfors upptäcker de att kappsäcken med allt de hade med sig blivit i Paris. Plass verkar samlad trots att han antagligen tvingas hålla sitt första anförande vid Keswickmötet utan sin dator.

– I dag är jag expert på att inte veta någonting.

Du skriver att det är din passion att kommunicera behovet av verklighet när det kommer till tro. Vad menar du med det?

– En person ringde mig för ett tag sen och sa att du vet det där stället i Nya testamentet där det står att penningkärlek är början till all ondskan. Han ville veta vad det betydde. Jag tror att om du blir besatt av de medel som används för att människor ska kunna möta Jesus kan det göra dig blind för det faktum att du inte längre vill möta Jesus, du vill bara ha de där medlen. Gudstjänster, bönemöten, bibelstudier – alla sorters grejer som verkar kristna men som faktiskt blir väggar som skyddar oss från det där raa, farliga, spännande och upplivande mötet med Jesus som fortfarande finns i världen och vill göra saker med folk. Om det du gör är att vara religiös, vad gör du då?

Guds rikets strukturer består av kärlek. Kanske kyrkan är en byggnadsställning som behövs när du bygger. Men i slutändan måste byggnadsställningarna bort i allas liv. Så att det som blir kvar är en struktur av kärlek som står för sig själv.

Du talar om Guds kärlek för oss. Har du själv tvivlat på Guds kärlek?

– Jo, absolut. Har inte du? Många människor tvivlar på det eftersom de själva, kanske i sin barndom, upplevt att de inte varit älskade. När jag växte upp som kristen fick jag lära mig att Gud är här hela tiden och älskar dig. Och jag köpte den tesen. Men efter ett tag började jag tänka att vänta lite nu, det stämmer ju inte. Han var inte där förra onsdagen till exempel. Det är som om Gud blivit en Aslanaktig figur: ena stunden ser du honom därborta, på kullen, sen är han helt bakom dig och sen kommer en ökenperiod då du inte ser honom alls. Av orsaker du inte förstår dig på verkar du vara ensam.

Jag träffade nyligen en kvinna som sa att hon vill berätta för människor om Guds kärlek. Hon studerade för att bli pastor. Hon sa: men Gud älskar inte mig. Och jag frågade vad hon menade. Hon sa att när hon var barn gjorde hennes föräldrar fruktansvärda saker med henne. Varje kväll bad hon Gud göra slut på det och han gjorde det aldrig. Så hon kom till att Gud inte älskade henne. Ett barns logik – en god logik.

Jag och min fru har tänkt mycket på att med många människor verkar Gud säga: Jag är ledsen. Det var hemskt, det som hände dig. Jag kan inte förändra det. Jag önskar att det inte hade hänt och jag kan inte förklara det så att du nånsin kommer att förstå varför. Men hjälper du mig ändå? Hjälper du mig att komma bakom disken i stället för att vara en kund? Kom med mig. Spika upp din sorg och bedrövelse på korset. Och låt mig för-

ADRIAN PLASS och hans fru Bridget inledde sitt Helsingforsbesök med lunch på en vitlöksrestaurang. – Plågsamt att bli fotograferad, sa Plass och sökte tillflykt hos sin fru.

Än finns det tid att teckna flickan som Jesus helade!

TECKNA. Kyrkpressen har utlyst en ny teckningsutmaning för barn i söndagskolor, dagklubbar, daghem och skolor – eller barn som vill teckna hemma. Det gäller att illustrera berättelsen om Jairos dotter som blev svårt sjuk men hann dö innan Jesus hann fram till henne. Då uppväckte Jesus den 12-åriga

flickan – hon levde igen!

Alla detaljer om hur det gick till finns i Markus-evangeliet (5:22ff) eller Lukasevangeliet (8:41ff).

Kyrkpressen publicerar ett uppslag med teckningarna så att de bildar en berättelse. Därför är det en god idé att välja att illustrera olika bitar av berättelsen. Bland alla som del-

tagit lottar vi ut tre bokpaket.

Teckna med klara, tydliga färger så att teckningen syns bra i tryck även i litet format. Kom ihåg att skriva barnets namn och adress och teckningens tema (den scen som illustreras) på papperets baksida.

Teckningarna skickas till adressen: Kyrkpressen,

Sandvikskajen 13, 00180 senast tisdagen den 16 oktober!

SÅ HÄR såg ett av bidragen ut då Kyrkpressen efterlyste teckningar för att illustrera berättelsen om den barmhärtiga samariern.

”Om folk inte känner något i dig som de skulle vilja ha kontakt med kan jag inte tänka mig något värre än att du spiller ut alla detaljer om din tro och offentliggör att du är kristen.”

Adrian Plass

vandla den och använda den till förmån för andra. Det är en stor uppoffring. Jag tror att det rent praktiskt är det enda sättet att komma framåt för dem som varit med om liknande saker.

I Finland klagar vi alltid på att ”bara” kvinnor går i kyrkan. Har du några råd om hur man får med männen?

– Vi har samma problem i England. Ett av problemen är att kyrkan är så tråkig. För det första är det jättesvårt att berätta för dina vänner att du blivit kristen. Och sedan: vad gör du när du kommit så långt? Någon sa till mig att kyrkan borde vara ett verb och inte ett substantiv.

Vi besökte Nordirland nyligen och träffade en präst som blivit bekant med unga protestanter. Och det enda han sa till mig var att han måste få dem till kyrkan. Han måste få dem till kyrkan! Det räckte inte för honom att han träffade dem varje vecka och talade om Jesus. Vad är kyrkan? Hur kan din instinkt vara att släpa dem in i en byggnad och ordna dem i rader? Det är galenskap.

Ska man evangelisera bland sina vänner och grannar, tycker du?

– Om folk inte känner något i dig som de skulle vilja ha kontakt med kan jag inte tänka mig något värre än att du spiller ut alla detaljer om din tro och offentliggör att du är kristen. Det finns fel stunder och rätt stunder.

Vi flyttade just och jag gick och sa hej till vår nya granne som är i 80-årsåldern. Och han sa: Vad jobbar du med? Jag hatar den frågan, men jag svarade att jag skriver böcker. Och han sa: Å vad intressant, hurdana böcker skriver du? Och jag tänkte att just så, där är vi igen. Så jag svarade att jag skriver kristen satir. Hans blick blev mörk, så där som den alltid blir, och så sa han: Bara du inte försöker omvända mig. Men vi måste älska vår granne, jag ser ingen annan utväg. Och den andra sidan av det hela är att vi ber för honom varje dag.

Läs intervjun med Adrian Plass i sin helhet på www.kyrkpressen.fi

Mörkret finns inom oss

BOK

Gräset är mörkare på andra sidan

Författare: Kaj Korkea-aho

Förlag: Schildts & Söderströms 2012

Redan bokens omslag känns som en mörkerromantisk karamell komplett med glansiga fläckar som för tankarna till blod. Ändå är *Gräset är mörkare på andra sidan* en ljusare berättelse med mera framtidstro än debuten *Se till mig som liten är* som slutade i närmast total hopplöshet.

Den nya romanen känns som en vidarutveckling och fördjupning av Korkea-ahos tidigare skönlitterära författarskap. Här finns temat med ungdomsvänerna som träffas i vuxen ålder som Korkea-aho skrev om i novellen *Bastukväll*. Här finns också skräckemat förlagt till den österbottiska landsbygden i kombination med väckelsekristen religiositet, bekant från debuten.

Romanen kretsar kring fyra unga män närmare 30 än 20. Alla fyra har ingått i kompisgänget *Sjakket* och alla fyra bär på själsliga sår efter uppväxten i den fiktiva byn Gränby, belägen i närheten av Jakobstad. När Sofie, Lokes syster och Benjamins fästmö, omkommer i en bilolycka under mystiska omständigheter får Sjakket en anledning att samlas igen för att gå på begravningen. Samtidigt visar sig det onda väsen Raamt som Christoffer, en av de fyra i gänget, skriver sin folkloristiska gradu om vara något mer än en skröna. Raamt verkar söka sig till de fyra medlemmarna i Sjak-

ket med början hos prästen Simon.

Romanen berättas turvis i korta kapitel av de fyra huvudpersonerna och Korkea-aho lyckas skickligt föra fram de olika synvinklarna utan att i onödan återberätta samma händelser. Språkligt är texten mera fungerande än briljerande, men däremot finns det ett driv i berättelsen redan från de första sidorna.

Trots att två av berättelsens huvudpersoner är permanent bosatta i österbottiska Gränby är detta främst återvändarnas berättelse – dels genom fokuseringen på kontrasten stadsliv mot lantlig tillvaro, dels genom den vandring tillbaka till barndoms- och tonårsupplevelserna som alla fyra gör.

Visst kan man läsa romanen som författarens egen uppgörelse med ett Österbotten som en begränsande tvångströja man aldrig helt kan lämna bakom sig. Men precis som kyrkans folk i berättelsen inte bara representeras av den tvivlande unge prästen utan också av den äldre kyrkoherden med trygg livserfarenhet blir berättelsens Österbotten både ljuvt och förfärligt.

Och det onda mörkret som gestaltas av Raamt, det mörkret finns egentligen inom oss, i vår rädsla, i vår skam och i vårt förtigande. Kanske är även det ett tecken på mognad i Korkea-ahos författarskap. Även om tragiken också finns närvarande i *Gräset är mörkare på andra sidan* är budskapet tydligt: Lyft på locket, prata om det. Allt det du gömmer inom dig riskerar annars att leda till katastrof.

ERIKA RÖNNGÅRD

I KAJ Korkea-ahos nya roman tar folktrons mörkergestalt fysisk form. FOTO: RASMUS TÅG

Ny stråkorkester i Tomasmässan

PROJEKT. Johanna Almark-Mannila grundar en stråkorkester som bidrar med musik i samband med de finska Tomasmässorna.

– Stråkorkestern är öppen för olika sorters musiker, också för familjer. När den formats ska den öva några gånger och sedan bidra med musik i mässan, säger Almark-Mannila. Om det finns intresse på

svenskt håll kan projektet ”String of Hope” bli tvåspråkigt.

Övningarna inleds i oktober och den som är intresserad av att spela med kan anmäla sig antingen till Almark-Mannila eller till Tomasmässans kantor Inna Vintturi.

– Jag hoppas att projektet kunde förena föräldrar och barn.

Pastor Warren populärast

BLOGGARE. Den amerikanska bloggaren och pastorn Adrian Warnock har sammanställt en lista över de 200 mest populära kristna bloggarna – allt baserat på hur många som följer med deras Twitter-feed, skriver Christian Today.

Mest populär är Rick Warren, pastor i Saddleback Church, en evangelisk-kristen kyrka i La-

ke Forest i södra Kalifornien. Kyrkan klassas som en megakyrka och är den åttonde största kyrkan i USA. Warren utvaldes av Barack Obama att tala vid dennes presidentinstallation.

På andra plats kommer författaren och ledarskapsföreläsaren John Maxwell och på tredje pastor John Piper från Bethlehem Baptist Church i Minneapolis.

Apple-loggan blasfemi?

LOGO. Ett äpple används ofta som symbol för den frukt som växte på Kunska-pens träd och som Adam och Eva åt av. Nu kräver konservativa kristna inom Ryslands ortodoxa kyrka att företaget Apple ska avlägsna äpplet från sina produkter och ersätta det med ett kors, skriver Christian Post.

Det ryska parlamentet

ska småningom ta ställning till ett nytt lagförslag kring blasfemi och förolämpningar mot religiösa, andliga eller nationella ryska värderingar. Nu fruktar många att den konservativa kristna rörelsen till och med ska få till stånd ett förbud mot försäljningen av Apple-produkter.

Det bitna äpplet har varit Apples logo sedan år 1976.

TEXTERNA PÅ de gamla gravstenarna kring kyrkan i Houtskär väcker tankar på hur livet tett sig för dem som funnit sin sista viloplats på kyrkogården. FOTO: JANNE HEIKKILÄ OCH LEILA WARÉN-BACKMAN.

Altartavlan blev en stötesten

Houtskärs kyrka ligger på en kulle och kommer man från stranden och bryggan blickar den vänligt välkomnande på kyrkobesökaren. Kyrkskepp och timglas är detaljer i den vackra interiören.

TEXT: HEDVIG LÅNGBACKA

Det här är min barndoms kyrka. Det var visserligen bara min barndoms somrar den spelade en stor roll i, men av någon anledning är den för mig hemkyrkan, i ännu högre grad än min egentliga hemstadsdomkyrka. När jag var liten, och senare tonåring, hände det då och då under sommaren att hela familjen satte sig i roddbåtarna och sedan roddes den sisådär 20 minuter långa vägen från vår ö till prästgårdsbryggan inne i Näsbyviken.

Kyrkan har en härlig utsikt från sin kulle och jag tyckte att den blickade vänligt välkomnande på oss när vi gick den korta vägen från bryggan till kyrkogården. Kyrkan S:ta Maria i Houtskär byggdes på tidigt 1700-tal och den är en korskyrka av trä med rödmålade väggar och svart tak. Som barn tävlade vi om vem som skulle få öppna kyrkgrunden, som då stod mellan höga lönnar, men numera är försvunnen. Från den ålder då jag lärde mig läsa började jag lägga märke till namnen på gravstenarna, och jag undrade mycket över hur deras liv hade tett sig som hade fått sin sista viloplats här. Hade Ellida fått leva ett långt och lyckligt liv? Saknade kapstensänkan Mattsson sin gubbe när han inte mera kom hem efter sina färder?

”Att Jesus skulle vara sådär ledsen och se så plågad ut, det ville jag inte. Det gjorde mig ångestfull av medlidande.”

Hedvig Långbacka

Väl inne i kyrkan tog min blick hastigt in alla de hemvana detaljerna – den enkla, men vackra interiören, den grovt tillsnickrade dopfunten som jag tyckte att närmast liknade ett lite vingligt vinglas. Ett pråktigt arrangemang med fyra timglas i rad uppe i predikstolen påminde mig om att predikningarna hade varit ännu längre förr. Kyrkskeppet tyckte jag väldigt mycket om, där det hängde, med sina gåtfulla bokstäver i aktern, P.E.S och årtalet 1770.

Altartavlan väckte tvivel

Men sedan var det altartavlan. Den var mig en stötesten och den mystifierade mig. Jag visste inte att den var målade av ett viktigt namn i vår konsthistoria, **Viktor Westerholm**. Men jag såg att den föreställde Jesus på knä, bedjande, med ett lidande ansiktsuttryck. Och jag fick höra att den berättade om hur Jesus plågades i Getsemane.

Vi satt alltid på samma sida om mittgången, fjärde eller femte bänken från dörren. Och jag brukade alltid titta ut genom fönstret där uppe till vänster. Genom det kunde jag se ett träd och iakttå hur vinden rörde sig i det. Ibland pinades trädets kvistar av bistra vindar och slitande regn, men oftast sken ju solen, som för det mesta under barndomens somrar.

När jag var liten tittade jag ut genom fönstret inte bara för att se trädet därute, utan också för att inte behöva titta alltför mycket på altartavlan. Att Jesus skulle vara sådär ledsen och se

så plågad ut, det ville jag inte. Det gjorde mig ångestfull av medlidande och småningom undergrävde det också min tro på vad som sades i kyrkan. Varför tala om en stark och mäktig, en god Gud, som skulle ta hand om oss alla, när Guds son, den stackaren, låg på knä, led och plågades där upp på altartavlan? Skulle han verkligen, som det heter nu för tiden ”finnas där för mig”, när det blev svårt i livet? På det tvivlade först barnet ibland. Sedan som tonåring blev tvivlet konstant – i buttert tonårströts tittade jag envist ut genom fönstret och ville inte alls titta på altartavlan. Det var ju helt ologiskt alltihop

Gud som hjälplös och plågad

Men när jag blivit lite äldre var började jag tvärtom tycka att det enda jag egentligen förstod av det kristna budskapet var just detta – Kristus lidande och hans böni Getsemane. Det tycktes mig solklart att så som världen ser ut och så som människor lider, måste en till människa

bliven Gud vara hjälplös och plågad. Allt tal om en allsmäktig Gud tycktes mig var bara ett ihåligt försök att trösta oss människor, men det här, det var sant – Kristus, min medmänniska och broder i tårar och kamp i den av Vesterholm målade altartavlan i Houtskärs kyrka.

Den medelålders kvinna som barnet växte upp till känner ganska väl igen sig i de tankarna – detta är sant, i livets innersta kärna finns lidandet. Också befrielsen och glädjen, men alla genomgår vi våra Getsemanen; Ellida och de andra som nu slumrar på kyrkogården likväl som jag.

Så när jag stiger in i Houtskärs kyrka idag jag känner mig på ett sällsamt sätt hemma. Den tycks välkomna mig som en gammal kär vän. Och jag tycker att också den knäböjande, lidande mannen däruppe välkomnar mig. Här är du hemma, tycks han säga, hit var du välkommen med din barndoms storögda förundran, med tonårens trots och tvivel och nu med den vuxna kvinnans erfarenheter och undran. Du behöver inte förstå allt. Slå dig ned.

Kyrkpressen

har besökt en av vårt lands äldre kyrkor i sällskap med Hedvig Långbacka, radioredaktör och ivrig kyrkobesökare. Det här är den sista kyrkan i serien.

UR EVANGELIET

”Se efter i skriften, så skall du finna att ingen profet kommer från Galileen.”

Läs mera i Joh. 7:40-52.

OM HELGEN

Kampen mellan tro och otro

I Jesus ser tron Guds son som har makt att göra Guds gärningar. Under Jesu livstid tvivlade många på honom eller tog anstöt av honom. De förnekade hans gudomlighet och höll honom för en uppvigglare.

Också varje kristen människa känner av kampen mellan tro och otro i sitt eget hjärta. Därför måste en Kristi efterföljare kritiskt pröva sin egen trosgrund.

RUNT KNUTEN

”Ljus och kärlek i den mörknande hösten.”

Konsert i Finlaysons kyrka, Tammerfors lördag 20.10 kl. 18.

Prenumerera på **Kummin**
Tidningen med krydda

40€ för år 2013
(inkl. nr 9-12/2012)

KU:s kansli, tel 06-7220527

www.kyrkansungdom.nu

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
(09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Tom Kytöpuron 041 447 5725, tom.kytopuro@kyrkpressen.fi
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN JOHAN KANCKOS

ILLUSTRATION: RABBE TIAINEN

Visst tror jag det, eller ...?

VI ÄR VANA VID att det mesta man är oense om lätt kan avgöras: vem har rätt och vem har fel. Slå upp saken i en ordbok, kolla Wikipedia eller få det bekräftat av någon som var med när det hände. Sedan är saken klar. Vi önskar ofta att alla frågor kunde avgöras så lätt.

På Jesu tid hade få människor böcker hemma. Det var inte lika enkelt att kontrollera uppgifter när man väl blivit oense. Det är något sådant som händer i söndagens evangelietext.

Ännu mer komplicerat blir det när frågan handlar om något som inte hänt förr. Alla tidigare erfarenheter är i bästa fall en grund för några trevande gissningar.

Kan Jesus verkligen vara den efterlängjade messias som Gud lovat skulle komma? Texten lyfter fram olika reaktioner, både för och emot. Det finns de som utan motivering hävdar sin ståndpunkt, några som resonerar utgående från Bibeln samt andra som hänvisar till den egna erfarenheten.

Även om Nya testamentet som helhet ger ett klart svar på frågan (Ja, Jesus är messias!) är det intressant att också andra reaktioner lyfts fram. I just den stund då debatten pågick, när Jesus vandrade på jorden, var det nog inte en lätt fråga att avgöra.

DET FINNS OCKSÅ FRÅGOR som aldrig kan få ett enkelt svar. Frågor om tro är ofta sådana. Trots att det inte är enkelt vill jag ändå försöka. Jag vill inte fuska bort sådana frågor ur mitt liv. Inte bara frågan i sig är viktigt utan också svaren och funderingarna som väcks.

Låt mig ta ett exempel. Vad menar vi med ordet tro? Be gärna några människor omkring dig berätta vad de tänker att ordet tro betyder så får du se.

Någon kan tala om att tro är att vara övertygad. Om Gud har lovat något så kommer det också att hända. En annan talar om att leva med tvivel. Att vilja tro utan att någonsin kunna bli riktigt säker. En tredje kanske säger: tro är att hoppas och att leva i kärlek.

Ett respektfullt bemötande och en god dialog innebär att alla får utrymme att berätta och lyssna. Dialogen får väcka tankar. Den gör dig öppen och nyfiken för andras berättelse.

Ibland är något av det viktigaste att få höra sig själv tänka högt. Den personligt ställda frågan tvingar oss att själva att fundera och ta ställning. Sådana frågor kan varken Wikipedia eller någon ordbok någonsin besvara. Därför vill jag avsluta med frågan: Vad menar du själv när du talar om tro?

Johan Kanckos är församlingspastor i Esbo svenska församling

#bönetwitter

”Gud, hjälp mig att lyssna på andra och på mig själv. Amen.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
4 Mos. 21:4-9

ANDRA LÄSNINGEN
Kol. 1:19-23

EVANGELIUM
Joh. 7:40-52

Tjugonde söndagen efter pingst. Temat är ”Tro och otro”.

PSALMFÖRSLAG

468:1-2, 337, 423, 453, 338 (N), 468:3.

Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

I KLARSPRÅK

Lekman kallar man i dagligt tal någon som inte är professionell inom det område där han eller hon arbetar. I kyrkan handlar det vanligen om en person som inte är vigd till ett kyrkligt ämbete som präst eller diakon.

Ordet härstammar från grekiskans laikos som ordagrant översatt betyder ”den som tillhör folket”.

Källor: Kyrklig ordbok, wikipedia.

KALENDERN 12-18.10

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Fre 12.10 kl. 13.30: Andakt i Ernestas servicehus, Eisentraut-Söderström
Lö 13.10 kl. 16: Knattekyrka i Lilla kyrkan, Smeds, Helenelund, Krogars, Hannus, Tangazoglu, dagklubbssbarn
kl. 20: Människa kom fram-mässa i Lilla kyrkan, Stefan Myrskog, Puska, Evening Mess
Sö 14.10 kl. 10: Högmässa i S:t Olofs kapell, Smeds, Lars Wikström
kl.12: Högmässa i domkyrkan med prästvigning, biskop Björn Vikström, M Lindgård, Helenelund, Söderström, Borgå kammarkör. Byrån för kyrkans mission

LAPTRÄSK
To 11 kl 13: Andakt i Servicehusets matsal och kl 14 på Tallmogården, CÅ, VT
kl 18: Cantando i fh
Sö 14 kl 10 kl 10: Mässa i kyrkan, CÅ, VT
Må 15 kl 18: Wallmokören, Sångargillet och Cantando övar i kyrkan
On 18 kl 9.30: Vuxen-barn i fh
kl 14.15: Barnklängen 1 och kl 15.15 Barnklängen 2 i fh
To 19 kl 14: Mission i fh
kl 18.30: Tjejgruppen i fh
Lö 20 kl 14: kyrkoherdarna Robert Lembergs fotografi- och Christer Åbergs konstutställning öppnas i Kommendantshuset i Lovisa (Lovisa stads museum). Alla välkomna! Mera information 0503827524 (CÅ)

LILJENDAL
Högmässa: Sö 14.10 kl 10 i kyrkan. HD, AJ. Gästpredikant: Gösta Sandelin från LFFF.
Vuxen-Barngruppen: kl 10-12 ti 16.10 på Kantorsgården, on 17.10 på Annagården.
Pensionärsmöte: On 17.10 kl 14 Liljendal församlings pensionärer r.f. på Mariagården

LOVISA
Ordets och Börens kväll to 11.10: kl 18.30 i Lovisa kyrka, U-C Sjöman, af Hällström
Gudstjänst sö 14.10: kl 12 i Lovisa kyrka, Predikant och liturg Gösta Sundelin från Laestadianernas Fridsföreningars Förbund, S Aalto
Pensionärerna ti 16.10: kl 13 Höstmöte + allsång Hannu Ståhl
Puzzelkväll ons 17.10: kl 16.15 i Valkom kyrka
Morgonkaffe to 18.10: kl 8.30 i Tikva

PERNÄ
Högmässa: sö 14.10 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Mässa: sö 14.10 kl. 13.00 i Sarvalö kapell, Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Tvåspråkig söndagsskola: sö 14.10 kl. 13.00 i Isnäs Solbacka, Katarina Forsell.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Helene Liljeström, Katja Korpi, Anders Ekberg, Lauri Palin. (Mässan sänds i Radio Vega kl 13). Taxiskjuts för anmälda kl 11.30 från Linda, retur. Ingen avgift. Anmälan senast 12.10 till Ann-Christine Wiik tfn 050-5663691.
Konsert Lö kl 17: i Sibbo kyrka med kören Kol Simcha som sjunger hebreiska sånger, dir Heli Hagmark. Magnus Riska, Elisa Varkemaa.
N PAIPIS: Sö kl 15 bykyrkans 90-års jubileum. Kyrkokören medv. Kyrkobrodererna: Fr kl 19 12.10 i Kyrkoby församl.hem, föredrag Anders Ekberg.
Diakonisyförening: Må kl 18.30 hos Kyllikki Melén, Storgårdsv 32.
Äldre i Söderkulla: On kl 13 Korpi.
Kvinnor mitt i livet: To kl 18.30 18.10 i Prästgården.
Bibelveckoslut med biskop emeritus Erik Vikström: 20-21.10 i Kyrkoby församl.hem med inledning Lö kl 13 20.10. Övr medv Magnus Riska och Helene Liljeström. Se annons i nästa Kp.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fre 12.10
kl.10: Familjeträff i Hörnan. Högborgsgatan 10, ingång via gården. Ollberg.
kl.12: Veckolunch i Högborgssalen. Högborgsgatan 10E vän 2 (12-13:30). Frivillig avgift till kyrkans utlandshjälp, katastroffonden.
Lö 13.10
kl.10: Familjebrunch i Hörnan. Högborgsgatan 10, gatuplanet.
Sö 14.10
kl.10: Högmässa i S:t Jacob. Ahonen, Böckerman, kören Exaudio. Söndagslunch, ingen föranmälan behövs.
kl.12: Familjemässa i Johannekyrkan. Sundblom Lindberg, Audas, Henricson, Almqvist, Kronans barnkör. Kyrkkaffe.
kl.15: Mässa i Seniorhuset. Djupsjöbacka, Almqvist.
kl.17: Kvällsmässa i Tomas kyrka. Djupsjöbacka, Almqvist, Böckerman, orgelelever.
Må 15.10
kl.10: Tomas familjeträff. Tomas kyrka. Frände.
kl.11: Cellträff ”Guds närvaro i vår samvaro”. S:t Jacob. Gertrud Strandén (09 679 829).
kl.12: Vernissage: ”Heraldisk utställning”. Johanneskyrkans krypta.
Ti 16.10
kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Pekka Suikkanen.
kl.13: Träffpunkt för seniorer och daglediga. Högborgsgatan 10 E vän 2. Wenzel Hagelstam: ”Helsingfors som min hemstad”. Ahonen, Enlund.
kl.18: Andakt i de Gamlas hus, Seniorhuset på Drumsö (Norrsvängen 1-3). Ahonen, Anhild Träskman, Solveig Oldenburg.
On 17.10
kl.15: Diakonitrafen, S:t Jacob.

kl.15: Mariakretsen, Tomas kyrka.
kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Lindström, Enlund.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Fr 12.10 kl. 18-21: ungdomskväll (2 vån). Kl. 18 ungdomsmässa & servering, kl. 19-21 ungdomskväll.
Lö 13.10 kl. 12 och kl. 15: konfirmation, Forsén, Lauri Palin.
Sö 14.10 kl. 12: högm, Rönnberg, Anders Forsman, Matteus kyrk kör. Missionskaffe.
Sö 14.10 kl. 15: konfirmation, Forsén, Anders Forsman.
On 17.10 kl. 18.30: bibelskola, lär känna din Bibel. Vi studerar Bibeln och Bibelns värld. Vi förordar vår bibelkunskap. Kvällens tema: Pingstdagen i Jerusalem (App. 1-14). Mera info: Lars-Olof Ahlfors, (09)2340 7323. Ingen förhandsanmälan.
MARIELUNDSCAPPELLET: I NORD-SJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7
Sö 14.10 kl. 10: högm, Ahlfors, Anders Forsman, Matteus kyrk kör. Kyrkkaffe.

KAFFE PÅ PLATTAN:
lö 20.10 kl. 13 på gården utanför Matteuskyrkan
Behöver du en paus och något varmt inombords mitt i shoppandet? Vill du bara tala med någon? Har du frågor, som du funderat på?

Kom och träffa oss som är aktiva i Matteus! Vi judder på gratis kaffe och bulle. Vi finns till för dig!

LIV I MATTEUS:
27.10 kl. 10-14 i Matteuskyrkan Gemenskap, program (bl a Furaahas workshop, förbönstund, höstpysel) och lunch. För dig som vill träffa andra församlingsmedlemmar. För dig som vill bekanta dig med församlingens verksamhet.

TILLVÄXTGRUPP:
Vill du satsa på ditt välmående och växa som människa? Tillväxtgruppen för vuxna samlas 10 tisdagskvällar under läsåret i Matteus- kyrkan. Anmälan inom oktober. Ledare: Leni Grünbaum och Helena Salenius. Mera info www.matteus.fi eller helena.salenius@gmail.com. Välkommen!

BARNLÄGER (7-12 år):
16-18.11 på Kvarnudden i Pernå
Pris: 40 euro. Anmäl till Catarina Bärnlund-Palm, tfn 050-3803936 eller catarina.barlund-palm@evl.fi senast 2.11.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
fr 12.10:
- kl. 10 Musiklek: i Hagasalen, Vespervägen 12. Sussi och Rebecca. 0-4 åringar. Kaffeservering.
sö 14.10:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Högmässa på ekumeniska missionshelgen. Bonde, Varho. Kyrkkaffe och pajar till förmån för församlingens missionsarbete.
- kl. 10 Högmässa: i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell,

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Rökfri, skötsam lärarstud. önskar hyra etta el. tvåa i Vasa för tiden jan-maj el. jan-aug.
Tel. 0505913033/Lisa, e-post: lsvanfel@abo.fi

Två finlandssvenska studeranden (hanken, medi) söker bostad, helst i Tölö. Gärna tvåa med separata rum. Emmi Aaltonen 0504648389 emmiaaltonen92@gmail.com

24-årig ungdomsledarstuderande från Kyrklätt söker etta i centrala Åbo. Kontakta Anne 0400 548481 eller anne.siren@hotmail.com

Ansvarsfull, djur- och rökfri studerande med stabil ekonomi önskar hyra lägenhet i centrala Helsingfors. Emilia / 041-4558999.

Sökes enkelt egnahemshus att hyra för längre eller kortare tid, i Sibbo med omnejd. Nordström 040-5364140

UTHYRES

Två rum + kök, 62 m², i Kyrklätt centrum fr. om. 1.11 eller 1.12.2012. Delvis möblerad, inglasad balkong. Hyra 650 €/mån + vatten-avg. 13 €/mån. Tel.040-5263077, efter kl.17.

TJÄNSTER

Årligt o. diskret säljs bostad med lågt arvode. Ring 044-2112665 /0445-777 737 Mikkiidili.fi (LKV)

DOMKAPITLET

Kyrkoherdetjänsten i **Kimitoöns församling** har inom utsatt ansökningstid inte fått någon sökande. Kaplanstjänsten i **Västanfjärds kapellförsamling** i Kimitoöns församling har inom utsatt ansökningstid inte fått någon sökande.

Familjerådgivningen i Borgå fyller 30

Borgånejdens familjerådgivningscentral fyller 30 år i höst. Under sin verksamhetstid har centralen funnits på flera olika adresser. Idag hittar man familjerådgivningscentralen i samfällighetens egna utrymme i Brobackstugans övre våning. Familjerådgivningen är nu i sin helhet samfällighetens egen verksamhet efter att det långa finansieringssamarbetet med Borgå stad avslutades för ett par år sedan. Numera betalar Borgå stad endast för medling i enlighet med äktenskapslagen. Rådgivning erbjuds också till omgivande kommuners invånare.

Familjerådgivningens varumärke har alltid varit avgiftsfria tjänster för kunder-

na, absolut tystnadsplikt för personalen och att alla är välkomna oavsett religion och tillhörighet. För tillfället betjänar vi på svenska, finska och engelska. Vid behov anlitas tolk.

Familjerådgivning som en av kyrkans specialverksamheter har sitt ursprung i Tammerfors år 1944. En ung modig pastor, Matti Joensuu, satte in en annons i Aamulehti där han uppmanade par att söka hjälp istället för att ta ut skilsmässa "Älkää ottako avioeroa. Tarjoamme apua vaikeuksissanne." I dagsläget är separationsfrågor, interaktionsproblem, otrohet, livskriser och familjevåld de vanligaste orsakerna för att ta kontakt till familjerådgiv-

ningscentralen. Familjerådgivningscentralen fokuserar på vuxna och problem i parrelationen, medan Borgå stads Familjerådgivningen har fokus på barn.

Av familjerådgivningscentralens kunder är ca 45 % män, och den största åldersgruppen utgörs av kunder i åldern 30 - 39. Förutom klientarbete är skilsmäso-grupper, parrelationsgrupper och förebyggande våldsarbete centrala verksamheter. Vi erbjuder också möjlighet till frivillig medling i enlighet med äktenskapslagen. För tillfället jobbar tre familjerådgivare och en mottagningssekreterare på familjerådgivningen.

Bemärkelsedagen firas den 25.10.2012 kl. 18.30 med

en konsert i Borgå domkyrka. Borgå församlingars kantorer och Kuninkantien kvartetti uppträder. Det är fritt inträde till tillställningen. Innan konserten är det ÖPPET HUS på familjerådgivningscentralen fr. o.m. kl. 13. VARMT VÄLKOMNA!

■ SUSANN STENBERG

Familjerådgivningscentralen Mellangatan 19, ingång från Kyrkobrinken
Tel: 019-6611315 må-fre kl. 9-12

Optisk specialaffär

Torggatan 9 Tel. 018-19 226 Mariehamn

Annonsera i

www.kyrkpressen.fi

KORSHOLM PER THOMASFOLK

96

Vi äldre skall bemötas rättvist och värdigt. De äldres erfarenhet behövs också i kommunfullmäktige.

Nu kan du få originalet av det Biomagnetiska armbandet

med 2 poler på 2,500 gauss som balanserar kroppens positiva och negativa joner för bättre hälsa.

Pris 29,50€ inkl. post-kostnader

Lindrar mot huvud-, rygg- och muskelvärk. Förbättrar cirkulationen. Ökar energinivån och minskar stress och trötthet. Armbandet är av hög kvalitet med 24 K gulddouble. Använd armbandet dagligen och upplev de positiva fördelarna.

Sänd in din beställning till: Jonnys Försäljningstjänst Petalaxvägen 18D, 66240 Petalax

Antal:

Namn:

Adress:

06-347 0608 cjcenter@malax.fi

Thomas Öhman

Vasa

213

Vården, utbildningen, kulturen

BRITA PAWLI

322

För samarbete och närservice på modersmålet.

HEMSJUKVÅRD
HEMTJÄNST
PERSONLIGA ASSISTENTER
FÖRMEDLING AV PERSONAL

Annika 045 896 9230
Marika 045 896 9231

Raseborgs Hälso- och sjukvårdsteam

Dramatens och Riksteaterns gästspel:
IDLAFLICKORNA
Stina och Ylva Ekblad i en prisad pjäs av Kristina Lugn.

Endast 23 och 24 oktober kl. 19 i Helsingfors på Korjaamo, Vaunusali. KLOCKRIKETEATERN KORJAAMO

Biljetter: 25-16 € | Korjaamo 020 741 7000 | www.lippu.fi

"Ett måste på resan!"

Vart du än reser, i hem- eller utlandet, packa alltid med Bioteekkis PROBIOOTTIplus- mjölk-syrebakteriekapslar och Solkapslar.

Bioteekkis Solkapslars värdande palmextrakt gör dig snabbare brun, förhindrar bränd hud och motverkar rynkor.

Bioteekkis PROBIOOTTIplus mjölk-syrebakteriekapslar normaliserar effektivt tarmfloran om plötsliga dietförändringar eller främmande förhållanden rubbar balansen.

För vacker solbränna!

Naturlig motståndskraft!

Säljes i naturkost affärer, på hälsoavdelningar och apotek

BIOTEKKI OY
Tel. (02) 434 7000 • www.bioteekki.fi

INKAST PATRICK WINGREN

Regelbundet hopp

HÖSTEN ÄR något av det vackraste jag vet. Det finns något tröstande i det att allting har sin tid. Jag blir väldigt stressad av sommaren, då allting plötsligt ska hända. Under några månader av värme pressar vi in allt det som bara kan göras då, samtidigt som vi förväntas vila upp oss. Det är en ekvation som jag aldrig har löst.

HÖSTEN ÄR samtidigt något av det tyngsta jag vet. Jag minns hur det som började som en årligen återkommande down-period undan för undan växte sig större, tills det en dag var det som var jag. Fast det inte alls var jag. Idag, på basen av över ett decennium av empirisk forskning, kan jag försäkra att termen "lyckopiller" siktar lite väl högt. Lycklig blir man nog inte, men man klarar sig. Man kommer helt enkelt vidare.

JUST DÄR ligger kanske det mest förrädiska i en depression - kraftlösheten. Oförmågan. Att sitta och titta rakt framför sig, timme efter timme, utan att kunna resa sig. Att genomföra morgonprojektet med att sätta på sig en strumpa, bara för att överväldigas över att man har en till att klä på sig. Att ta plats, suga upp energi, och inte ha en aning om hur man ska orka hjälpa till för att andra ska orka med en. "Lev i nuet" är en ständigt återkommande uppmaning, och ironiskt nog så finns det få tillfällen då man lever så i nuet som när man är deprimerad. Samtidigt är man inte där. Det är en förödande kombination.

NÄR JAG var yngre betraktade jag tvärsäkert de i vars ålder jag nu själv befinner mig som flyende från livet, springande i ekorrhjulet, rutinera de till icke-mänsklighet. Det har varit en nyttig läxa att lära sig att inte all aktivitet per definition är ett jagande efter vind, och att energi i sig - även mer eller mindre missriktad sådan - i sig är en livskraftig motpol till den ljumma, döda likgiltigheten.

PÅ SAMMA sätt som som hösten har sin tid, har depressionen sin. Jag undrar hur vi skulle hantera att sommaren övergår i höst om vi var omedvetna om att det genom vår becksvarta, vitgnistrande vinter kommer att bli sommar ännu en gång? Om vi bara såg naturen somna, och inte visste att den snart kommer att vakna igen? Jag vet inte om någon enda av oss skulle klara hösten då.

MIN EGNA handbok för att klara svårmodet har genom erfarenhet - genom mina försök och mina misstag - tagit sig en nästan förbluffande enkel form. Från att ha varit fullsmockad med analys, teori och källmaterial har den reducerats till exakt två punkter: 1) Det går över. 2) Handla.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

TREENIGHETEN VÅGA FRÅGA

Ett väsen men tre personer

I spalten "Våga fråga" (Kyrkpressen nr 40/2012) ställer en läsare följande fråga om treenigheten: "När Jesus bad så bad han till sin fader. Om jag har förstått treenigheten så är Fader, Son och helig Ande en och samma person. I så fall bad Jesus till sig själv när han bad till Fadern? Kan någon förklara detta tydligt och enkelt för mig."

Bästa frågeställare, du har missförstått kyrkans treenighetslära och blandat ihop begreppen "person" och

"väsen". Enligt kyrkans tro är Gud ett väsen, men samtidigt tre personer: Fadern, Sonen och den helige Ande. När Jesus ber till Fadern är hans bön inte riktad till Guds väsen, utan till Faderns person. Därför är det felaktigt att säga att han ber till sig själv.

Med vänliga hälsningar,

ANNA LINDÉN

t.f. kyrkoherde i Brändö-Kumlinge församling

Kandidat i Esbo Gustav Båsk

275

Diplomingenjör, företagare
Ordförande för SFP i Mattby-Olars

Mitt yrkesliv har lärt mig att hålla reda på utgifter och inkomster. En god ekonomi i Esbo stad är bra för pensionärer.

SFP RKP

ENEBERGS
BEGRAVNINGSBYRÅ
Strandg. 2 Mariehamn Tel. 018-19028

MAF flyger in hjälp, glädje och hopp.
Stöd missionspiloternas arbete.
Ge 10€ genom att sända SMS
MAF10E till numret 16 350

www.mafsuomi.fi

Gåvokonto FI04 5724 1120 0933 25. Ange som meddelande MAF3 och din egen adress.

Insamlingstillstånd 2020/2011/3612 Polisstyrelsen 18.11.2011 för 1.1.2012-31.12.2012 hela Finland förutom Åland. Det insamlade medlen används 2012-2013 för MAF:s flygningar. MAF Finland använder insamlad kontaktinformation för att tacka för gåvan och delge information om MAF.

Smartphone link

Urplock från hösten program 2012

Har du frågor om minnet och minnessjukdomar?
Vill du veta mera om stöd och service för personer med minnessjukdom och deras anhöriga?
Telefonrådgivning måndagar kl. 12.00 - 14.00
Eller kom och träffa Minneslots personal:
Minnesrådgivning på kontoret (Berggatan 2-4, VASA) tisdag 4.9, 9.10, 13.11 och 4.12 kl. 13-15.

- * Minnesträning i Korsnäs varannan fredag med start 21.9 kl. 14- 15.30 på Omsorgscenter Buketten. Mera information av gruppleddaren tfn. 050-3437822.
- * Seniorernas Friskvårdsdag 1.10 i Botniahallen.
- * Informationskväll för anhöriga och närstående vårdare i Nykarleby församlingshem 3.10 kl.18, tillsammans med Folkhälsan.
- * Seminarium för äldre 20.11 kl. 9.30- 14.30 i Smedsby på Seniorpunkten, tillsammans med Folkhälsan.

Mera information fås genom att ringa till Österbottens Minneslots
Utvecklingschef Kirsi Björkholm tfn. 044 345 0591
Koordinator Jenny Laaksonen tfn. 044 345 0590

Tro Hopp och Kärlek

Design: Tobias Mellberg

Smycket är c.a. 23mm högt, tillverkat i sterling-silver och levereras med kedja och ask.

"Kärleken är det centrala, stödd av hoppet och tron"

Pris 39,50€/inkl postkostn.

Sänd in din beställning till Jonny's Försäljningstjänst

Petalaxvägen 18, 66240 Petalax
Telefon 06-347 0608 cjcenter@malax.fi

Namn: _____ Tel: _____
Adress: _____
Antal

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

TEATER GÄSTSPEL

"Det är så vackert. Som att gå på högmässa med två ivriga kusinbarn som sprätter av prat-samhet, närhet och konflikter."

SvD:s premiärrecensent om Idlaflickorna som gästas Finland i höst.

NÅDERIK BOKMÄSSA

Trötta på prestationer

Årets stora bokmässa i Göteborg handlade ovanligt mycket om nåd.

Det tycker journalisten och författaren Magnus Sundell som rapporterar i Sändaren.

- Kanske finns förkla-

ringen till varför nåden alltmer dyker upp i litteraturen och de livstolkande samtalen i vår trötthet inför prestationsamhällets "göra, göra, göra" för att duga och räknas, spekulerar Sundell.

Han anar en efterfrågan på en tydligare värdeskalor i samhället.

I Korpo vet alla vem hon är

För Inga-Britt Sjöström, diakoniarbetare på Korpo, är kapellförsamlingen med 600 medlemmar något av en familjeanläggning.

TEXT&FOTO:
MAY WIKSTRÖM

Varför blev du diakoniarbetare?

– Jag har alltid tyckt om att jobba med människor. År 1999 tog jag tjänstledigt ett år från mitt dåvarande arbete i kommunen för att jobba som diakoniarbetare. På den vägen är jag fortfarande. År 2010 blev jag klar med min vuxenutbildning till närvårdare.

– Jag har varit förtroendevald i församlingen och då såg jag hur svårt det var att få någon till den här tjänsten. Dels för att den är en deltidstjänst på 70 procent, dels för att de som kom flyttade bort och drog vidare härifrån. Min man Viking, som snart blir pensionerad, jobbar också i församlingen som församlingsmästare. För oss har det blivit något av en livsstil att jobba för församlingen. Vi är ju bara fyra anställda här, kantorn, kaplanen och så min man och jag.

Hur ser ditt jobb ut till vardags?

– Jag strävar efter att samarbeta med andra. Vi har till exempel våra tisdagsträffar för daglediga där församlingen samarbetar med Röda Korset och Arbis. Träffarna är öppna för alla äldre och det är mellan 25 och 30 in-skrivna. Vi dricker kaffe och

INGA-BRITT SJÖSTRÖM är ett bekant ansikte i Korpo. Församlingen representerar hon vare sig hon är i tjänst eller inte.

pratar, spelar sällskapsspel, pysslar och sticker Teresa-filtar. Med Folkhälsan har vi ett familjecafé för daglediga föräldrar.

– Samarbetet gör att vi kan göra mycket med små medel. När Röda Korset har en slant över har de köpt garn och Folkhälsan har betalt kaffet. Jag leder bingo på äldreomsorgen – och så har jag ju vanliga hembesök.

Om du fick önska dig vad som helst när det gäller ditt arbete,

vad vore det i så fall?

– Ja ... jag kan ju inte säga att jag vill ha mera arbetstid, för jag trivs med mina 70 procent. Men jag vill inte få tiden att räkna till. Å andra sidan är det kanske bra att det finns gränser när man jobbar ensam som jag gör.

Känner du dig ensam?

– Kanske mera tidigare. Nu är vi ju en sammanslagen församling med Nagu och Houtskär och jag har kolleger. Men jag vill också säga att vi har

en väldigt fin arbetsgemenskap i vår församling.

Finns det särskilda drag i ditt arbete som hör samman med att bo i skärgården?

– Arbetet är ju ganska pensionsinriktat. När jag började hade eftis församlingsverksamhet, men det har vi inte längre. Ungdomsarbete saknas. De som går ut högstadiet flyttar bort och studerar.

– Grannsämjan finns alltid. Du behöver aldrig vara

rädd för att bli lämnad ensam eller att bli och ligga utan att någon vet om det. Men gamla kan också känna sig ensamma när de unga flyttar bort.

Hur tas du emot av Korpoborna?

– Naturligt. Jag tycker man ska vara tydlig med att man kommer från församlingen. Man behöver inte flyta ut i kanterna. Alla vet vem jag är.

För du många sorgesamtal?

– De finns nog. På en liten ort vet man vem det är som

drabbats och jag far hem till dem på besök.

Skulle du kanske tala med dem i alla fall?

– Jo, jag ären sådan människa att jag antagligen skulle göra det ändå. Jag representerar församlingen var jag än är.

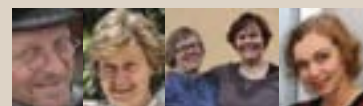
Känns det inte jobbigt att vara igenkänd som "församlingen"?

– När jag vill vara för mig själv far jag till det ställe jag kommer från, Åvensör. Där är jag bara Inga-Britt.

Jag skulle vilja se på en prydnadskudde till pastor Jansson. Har ni något i korsstygn?

Följ med i bokkaravanen!

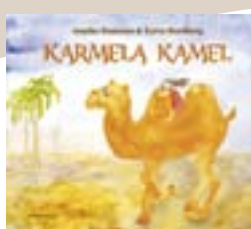
Helsingfors bokmässa 25–28.10

Tommy Hellsten:
Du är mer än du anar

Sissel Lund-Stenbäck:
Sissel - Livsresan

Annika Rautoma
och Karin Nordberg:
Karmela Kamel

Monica
Vikström-Jokela:
Faddergåvan

Möt våra författare på berättelsernas basar!

Tommy Hellsten, Sissel Lund-Stenbäck, Carl-Fredrik Geust, Monica Vikström-Jokela, Thomas Lundin, Hedvig Långbacka, Henrik Huldén, Jonas Jungar m.fl.

Du hittar oss i monter

7 h 29. Välkommen!

Fynd bland höstnyheter för barn och vuxna till mäsrabatt!

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Fontana Media